

ECHO

PUSZCZYKOWA

INFORMATOR MIEJSKI

marzec 2018 nr 3 (309)

*Pełnych wiary, nadziei
i miłości, radosnych
Świąt Wielkanocnych
oraz serdecznych
spotkań w gronie najbliższych*

*Małgorzata Hempowicz
Przewodnicząca Rady Miasta*

*Andrzej Balcerek
Burmistrz Miasta*

MIEJSKIE
INWESTYCJE
S. 8-11

HISTORIE
PUSZCZYKOWSKICH
POWSTAŃCÓW
S. I-IV

ZANIECZYSZCZONE
POWIETRZE SZKODZI
BARDZIEJ NIŻ SIĘ WYDAJE
S. 22-23

kwiecień

1 niedziela
WIELKANOC

2 poniedziałek
PONIEDZIAŁEK WIELKANOCNY
Street workout, godz. 18.00, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna 7, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa

3 wtorek

7 sobota
Nordic Walking, godz. 9.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie

12 czwartek
Gry w scrabble dla dorosłych, godz. 10.15, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

16 poniedziałek
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

23 poniedziałek
„Tajemnice Enigmy” - spotkanie z historią prowadzi dr Marek Grajek, godz. 17.30, Biblioteka Miejska ul. Rynek 15, wstęp wolny
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

8 niedziela
Grand Prix Zespołów Mieszanych w siatkówce, godz. 10.00, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, wpisowe zgodnie z regulaminem

13 piątek
Street workout, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, godz. 19.00, koszt 10 zł
Piłka ręczna dla dziewcząt rocznik 2007/08/09, godz. 16.00, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

17 wtorek

18 środa
Puszczykowski klub kostki Rubika dla dzieci i młodzieży, godz. 17.00, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Nordic Walking, godz. 17.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Smukła sylwetka, godz. 19.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

24 wtorek

4 środa
Puszczykowski klub kostki Rubika dla dzieci i młodzieży, godz. 17.00, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Nordic Walking, godz. 17.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Smukła sylwetka, godz. 19.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

9 poniedziałek
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

14 sobota
Wiosenny pchli targ w Puszczykowie, godz. 10.00-12.00, parking przy Szkole Podstawowej nr 1, udział i wstęp bezpłatny. Regulamin wydarzenia dostępny w Bibliotece Miejskiej i www.biblioteka.iq.pl
Nordic Walking, godz. 9.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie

19 czwartek
Gry w scrabble dla dorosłych, godz. 10.15, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

25 środa
„Legenda o Polsce” - teatr dla dzieci w wykonaniu Teatru pod Orzełkiem, godz. 17.00, sala konferencyjna hali widowiskowo-sportowej, wejście od ul. Poznańskiej, bilety 5 zł
Puszczykowski klub kostki Rubika dla dzieci i młodzieży, godz. 17.00, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Nordic Walking, godz. 17.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Smukła sylwetka, godz. 19.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

5 czwartek
Gry w scrabble dla dorosłych, godz. 10.15, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

10 wtorek
Spotkanie z mieszkańcami poświęcone obchodom stulecia odzyskania niepodległości i wybuchu Powstania Wielkopolskiego, godz. 17.00, sala konferencyjna hali widowiskowo-sportowej, wejście od ul. Poznańskiej

15 niedziela

20 piątek
Wernisaż wystawy malarstwa Andrzeja Hamera, godz. 18.00, CAK, ul. Wysoka 1, wstęp wolny
Street workout, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, godz. 19.00, koszt 10 zł
Piłka ręczna dla dziewcząt rocznik 2007/08/09, godz. 16.00, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

26 czwartek
Gry w scrabble dla dorosłych, godz. 10.15, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

28 sobota

29 niedziela

30 poniedziałek
Street workout, godz. 18.00, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna 7, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Ćwiczenia psychofizyczne, godz. 17.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

6 piątek
„Zdrowe wiosenne desery” - warsztaty kulinarne, godz. 16.00, koszt 25 zł, od 5 lat, CAK ul. Wysoka 1. OBOWIAZUJĄ ZAPISY, nr tel. 61-8-194-649.

Street workout, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, godz. 19.00, koszt 10 zł
Piłka ręczna dla dziewcząt rocznik 2007/08/09, godz. 16.00, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)

11 środa
„Nie do wiary! W bibliotece dzieją się czary” - teatr dla dzieci w wykonaniu Teatru Edukacji i Profilaktyki „Maska”, godz. 11.00, sala konferencyjna hali widowiskowo-sportowej, wejście od ul. Poznańskiej, bilet 5 zł
Puszczykowski klub kostki Rubika dla dzieci i młodzieży, godz. 17.00, Biblioteka ul. Rynek 15, wstęp wolny
Nordic Walking, godz. 17.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie
Street workout, godz. 18.00, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, karnet 8 zajęć - 40 zł dla mieszkańców, 80 zł dla osób spoza Puszczykowa
Pilates, godz. 18.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Smukła sylwetka, godz. 19.00, sala ćwiczeń hala widowiskowo-sportowa, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Spotkanie z organizacjami pozarządowymi, godz. 17.00, sala konferencyjna w hali widowiskowo-sportowej, wejście od ul. Poznańskiej

21 sobota
Puszczykowska Liga Koszykówki, godz. 10.00, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, wpisowe zgodnie z regulaminem
Nordic Walking, godz. 9.30, teren sportowo-rekreacyjny, ul. Kościelna, bezpłatnie

22 niedziela
Otwarte Mistrzostwa Puszczykowa w Badmintonie, godz. 9.30, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, szczegóły na www.ptspuszczykowo.pl

27 piątek

Street workout, sala gimnastyczna Szkoła Podstawowa nr 2, ul. Kasprowicza 1, godz. 19.00, koszt 10 zł
Piłka ręczna dla dziewcząt rocznik 2007/08/09, godz. 16.00, hala widowiskowo-sportowa, ul. Podgórna 21, karnety 20 zł (4 wejścia), 40 zł (8 wejść) i 80 zł (16 wejść)
Piknik Ekologiczny, godz. 9.00 - 14.00, Rynek
12 Międzyszkolny Festiwal Piosenki Małolata, godz. 10.00, sala konferencyjna w hali widowiskowo-sportowej, wejście od ul. Poznańskiej

Przed kilkoma dniami zakończyły się badania ankietowe w sprawie budowy bezkolizyjnego przejazdu przez tory kolejowe (tunelu) w ciągu ul. 3 Maja. Ich wyniki poznamy najpóźniej 26 marca, kiedy to firma wykonująca badania jest zobowiązana przedłożyć raport z ich przeprowadzenia. Pragnę podziękować wszystkim mieszkańcom naszego miasta, którzy poświęcili swój czas i udzielili odpowiedzi na pytanie zawarte w ankiecie. Dzięki nim decyzja w sprawie budowy tunelu będzie mogła być podjęta z uwzględnieniem zdania całej społeczności naszego miasta. Całej, ponieważ próba została tak dobrana, ażeby maksymalny błąd statystyczny przyjęty do przeprowadzenia badania wyniósł tylko 3%.

Temat budowy tunelu, jak i samych konsultacji społecznych budzi wśród niektórych mieszkańców duże emocje. Niestety osoby negatywnie nastawione do tej inwestycji (albo po prostu do władz Miasta), rozpowszechniały w trakcie badań ankietowych, zarówno poprzez Internet jak i drogą listowną, nieprawdziwe informacje, wprowadzające puszczykowień w błąd. Zdaję jednak sobie sprawę, że takie działania ze strony niektórych osób były nieuniknione, tak jak w wielu innych sprawach we wcześniejszych latach. Część z tych nieprawdziwych informacji została sprostowana przez Urząd poprzez stronę internetową Miasta i facebooka.

Jest oczywiście zrozumiałe, że dla osób mieszkających w bezpośrednim sąsiedztwie ewentualnej budowy tunelu sprawa samej budowy jest istotna. Nie mogę jednak zrozumieć kwestionowania przeprowadzenia badań ankietowych. Nie ma przecież dokładniejszej metody konsultacji społecznych niż właśnie takie badanie, w którym można poznać zdanie wszystkich mieszkańców, a nie tylko pewnej grupy, która jest najbardziej aktywna, jak to miałyby miejsce na przykład w przypadku zorganizowania spotkania publicznego, czy konsultacji internetowych.

Okazja do dyskusji w sprawie budowy tunelu będzie jeszcze podczas Komisji Budżetu i Rozwoju Miasta w dniu 26 marca br., Zostaną tam przedstawione wyniki badań ankietowych. Zachęcam Państwa do udziału w tej Komisji.

W lutym otrzymaliśmy też dobrą wiadomość z Urzędu Marszałkowskiego. Wniosek, w sprawie zmiany rozkładu jazdy pociągów, który na naszą prośbę złożył Wicemarszałek Wojciech Jankowiak został rozpatrzony pozytywnie i obowiązuje od 11 marca br. Oznacza to, że od tego dnia wszystkie pociągi osobowe przejeżdżające przez Puszczykowo na trasie Poznań – Wrocław zatrzymują się na obu naszych stacjach. To z pewnością ucieszy puszczykowień dojeżdżających do szkoły, na studia czy do pracy.

W bieżącym roku przystępujemy do realizacji całkiem nowej inwestycji w naszym mieście – budowy budynku komunalnego. Będzie to pierwszy taki budynek wybudowany przez Miasto od podstaw. Właśnie wybraliśmy wykonawcę dokumentacji projektowej. Koncepcja zakłada dwukondygnacyjny obiekt z poddaszem użytkowym przy ul. Przecznicza. Ta jakże ważna dla miasta inwestycja, ma szansę realizacji w ciągu najbliższych dwóch lat. Wystarczy powiedzieć, że w Urzędzie mamy 63 wnioski złożone o przyznanie mieszkań komunalnych. Oczywiście ten budynek nie załatwi wszystkich potrzeb, jednak stworzy możliwości znalezienia miejsca dla kilkunastu potrzebujących rodzin.

Wiadomo też, że przy Orliku na Nowym Osiedlu zbudujemy

pumptruck czyli specjalny tor dla rowerzystów. Kilka miesięcy temu, podczas specjalnego pokazu-prezentacji, nasi uczniowie mogli przetestować jak się po takim torze jeździ. Pomysł spotkał się z bardzo dobrym odzewem, w związku z czym radni przychylnie się do pomysłu i zarezerwowali w budżecie miasta

potrzebne środki. Mamy już opracowaną koncepcję, a w najbliższym czasie ogłosimy przetarg na realizację.

W bieżącym roku zrealizujemy budowę kilku nowych ulic, co z pewnością ucieszy ich mieszkańców. Zakończyliśmy już budowę ul. Krańcowej na Starym Puszczykowie, a w trakcie realizacji są już następne 4 budowy: ul. Strażackiej, Rolnej, Solskiego oraz Świerkowej. Jeszcze w marcu powinniśmy ogłosić przetargi na budowę ul. Pułaskiego oraz Szpitalnej. Cieszy w szczególności ta ostatnia inwestycja. Co prawda koszt tej budowy będzie znaczny, ale uważam, że najwyższa pora, aby ta ulica, z której przecież korzysta bardzo wielu puszczykowień, doczekała się realizacji. Mam nadzieję, że środki finansowe zabezpieczone

przez Miasto na tę budowę będą wystarczające do jej realizacji. Liczymy również na dofinansowanie tej inwestycji z Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej. Co prawda nasz wniosek nie znalazł się na liście zakwalifikowanych do dofinansowania, jednak na ostatecznej liście rankingowej jest na drugim miejscu spośród tych, które nie zostały zakwalifikowane i nadal ma realne szanse na dofinansowanie. Jest to uzależnione od poziomu wykorzystania dotacji przez beneficjentów, którzy już mają przyznane dofinansowanie.

Zgodnie z planami w bieżącym roku będziemy kontynuowali nasadzenia zieleni. Planujemy przede wszystkim rozpocząć nowe nasadzenia na Starym Puszczykowie i zagospodarować zielenią plac przy ul. Poznańskiej, na którym w bieżącym roku powstaną miejsca do wypoczynku, drobnego handlu i miejsca parkingowe.

W tym numerze Echa rozpoczęliśmy cykl publikacji poświęconych powstańcom wielkopolskim związanym z Puszczykowem. Będziemy publikować je do końca tego roku czyli do rocznicy wybuchu tego jedyne go zwycięskiego powstańczego zrywu oraz 100-lecia odzyskania niepodległości. Umieszczamy je w taki sposób, aby czytelnicy, mogli wyjąć je z numeru i stworzyć z nich swego rodzaju unikatową „książeczkę” z tymi, jakże ciekawymi postaciami. Oczywiście to nie jedyne przedsięwzięcie, którym chcemy uczcić w naszym mieście tę szczególną rocznicę. Owocem wspólnej inicjatywy, w którą włączyło się mnóstwo puszczykowień, będzie granitowy obelisk, na którym uwiecznimy wszystkich, znanych nam mieszkańców naszego miasta, którzy uczestniczyli w Powstaniu Wielkopolskim. Już dzisiaj mamy ponad 100 nazwisk, a lista nie jest jeszcze zamknięta, bo mieszkańcy wciąż dosyłają kolejne. Podczas wspólnych spotkań ustaliliśmy też, w którym miejscu stanie ten obelisk. Z uwagi na to, że nasza Szkoła Podstawowa nr 2 nosi imię Powstańców Wielkopolskich to właśnie przed budynkiem tej placówki znajdzie się miejsce dla pomnika. Jestem przekonany, że obelisk zostanie bardzo dobrze przyjęty przez wszystkich mieszkańców, wśród których są przecież potomkowie tych walecznych i szlachetnych osób, które przelały swoją krew, żebyśmy mogli żyć w Polsce.

Andrzej Balcerek/Burmistrz Miasta Puszczykowa

UCHWAŁY PODJĘTE PODCZAS 39. SESJI RADY MIASTA

UCHWAŁA NR 288/18/VII

w sprawie: przejęcia od Powiatu Poznańskiego zadania publicznego polegającego na zarządzaniu drogami powiatowymi nr 2490P i 2495P w mieście Puszczykowo w zakresie dotyczącym realizacji zadania pn.: „Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych na terenie Puszczykowa”.

§ 1. Wyraża się zgodę na przejęcie do realizacji od Powiatu Poznańskiego zadania publicznego polegającego na zarządzaniu drogami powiatowymi nr 2490P i 2495P w mieście Puszczykowo w zakresie dotyczącym realizacji zadania pn.: „Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach powiatowych na terenie Puszczykowa”.

UCHWAŁA NR 289/18/VII

w sprawie: udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Poznańskiemu na wykonanie dokumentacji remontu fragmentu nawierzchni jezdni drogi powiatowej nr 2495P.

1. Udziela się z budżetu Miasta Puszczykowo pomocy finansowej w formie dotacji celowej Powiatowi Poznańskiemu, z przeznaczeniem na realizację zadania będącego zadaniem własnym Powiatu Poznańskiego, polegającego na wykonaniu dokumentacji remontu nawierzchni jezdni drogi powiatowej nr 2495P na odcinku od ul. Mazurskiej w m. Puszczykowo do drogi wojewódzkiej 430, w kwocie stanowiącej 50% kosztów całkowitych, lecz nie większej niż 15.000,00 zł (słownie: piętnaście tysięcy złotych).

UCHWAŁA NR 290/18/VII

w sprawie: podziału Miasta Puszczykowa na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów.

§ 1. Dokonuje się podziału Miasta Puszczykowa na 15 jednomandatowych okręgów wyborczych.

UCHWAŁA NR 291/18/VII

w sprawie: podziału miasta Puszczykowa na stałe obwody głosowania.

§ 1. Dokonuje się podziału miasta Puszczykowa na stałe obwody głosowania.

Uzasadnienie: Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych nałożyła na rady gmin obowiązek ustalenia granic stałych obwodów głosowania. Rada Miasta Puszczykowa kierując się zasadami ustawy Kodeks Wyborczy postanawia ustalić obowiązujące dotychczas na podstawie uchwały Nr 198/13/VI Rady Miasta Puszczykowa

z dnia 29 stycznia 2013 r. obwody głosowania, uzupełniając je o nowo powstałe ulice, które dopisano do właściwych przestrzeni obwodów wyborczych.

UCHWAŁA NR 292/18/VII

w sprawie: zmiany uchwały Nr 63/11/VI Rady Miasta Puszczykowa z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie: zawarcia porozumienia z Gminą Komorniki dotyczącego powierzenia Gminie Komorniki zadania publicznego polegającego na urządzeniu i prowadzeniu tymczasowego przytuliska dla bezdomnych zwierząt oraz zapewnieniu właściwej opieki bezdomnym zwierzętom z terenu miasta Puszczykowa.

§ 1. Treść § 1 uchwały Nr 63/11/VI Rady Miasta Puszczykowa z dnia 31 maja 2011 roku w sprawie: zawarcia porozumienia z Gminą Komorniki dotyczącego powierzenia Gminie Komorniki zadania publicznego polegającego na urządzeniu i prowadzeniu tymczasowego przytuliska dla bezdomnych zwierząt oraz zapewnieniu właściwej opieki bezdomnym zwierzętom z terenu miasta Puszczykowa otrzymuje brzmienie: „Wyraża się zgodę na zawarcie przez Miasto Puszczykowo porozumienia międzygminnego z Gminą Komorniki dotyczącego powierzenia Gminie Komorniki zadania publicznego polegającego na urządzeniu i udostępnieniu tymczasowego przytuliska dla bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Puszczykowa”.

Uzasadnienie: Ze względu na konieczność zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom z terenu Gminy Komorniki oraz Miasta Puszczykowo i w wyniku wspólnych ustaleń, Miasto Puszczykowo powierza Gminie Komorniki zadanie urządzenia i udostępnienia przytuliska dla bezdomnych zwierząt. W związku z ustaleniami z Gminą Komorniki dotyczącymi urządzenia i udostępnienia tymczasowego przytuliska oraz decyzją, że prowadzenie przytuliska zostanie powierzone podmiotowi trzeciemu, należało wprowadzić zmiany ograniczające zakres zadania do urządzenia i udostępnienia przytuliska.

UCHWAŁA NR 293/18/VII

w sprawie: zmiany uchwały Nr 282/18/VII Rady Miasta Puszczykowa z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie: ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu Miasta Puszczykowa dla publicznych i niepublicznych przedszkoli oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Miasto Puszczykowo.

UCHWAŁA NR 294/18/VII

w sprawie: przeprowadzenia konsultacji społecznych na temat budowy wiaduktu kolejowego w ciągu ul. 3 Maja w Puszczykowie.

§ 1. Rada Miasta Puszczykowa postanawia przeprowadzić konsultacje społeczne na temat budowy wiaduktu kolejowego w ciągu ul. 3 Maja w Puszczykowie.

Uzasadnienie: Zgodnie z zapisami uchwały Nr 172/05/IV Rady Miasta Puszczykowa z dnia 6 września 2005 roku w sprawie: określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami miasta Puszczykowa Rada Miasta może postanowić o przeprowadzeniu konsultacji w sprawach ważnych dla miasta, dotyczących ogółu lub znacznej części mieszkańców.

Podjęcie realizacji inwestycji budowy wiaduktu kolejowego w ciągu ul. 3 Maja w Puszczykowie jest przedsięwzięciem o kluczowym znaczeniu dla lokalnej społeczności. Prognozowany udział finansowy Miasta Puszczykowa w kosztach realizacji tej inwestycji będzie stanowił jeden z najwyższych wydatków budżetowych miasta w ostatnich latach. Perspektywa czasowa jej realizacji będzie dotyczyć kilku kolejnych lat budżetowych. Sprawa przywrócenia zlikwidowanego przejazdu przez tory kolejowe w tym rejonie miasta jest systematycznie przedmiotem wniosków mieszkańców. Podjęcie decyzji o realizacji przedsięwzięcia wiąże się z nawiązaniem współpracy z PKP i będzie skutkowało podpisaniem porozumienia o finansowym udziale spółki w tej inwestycji.

Z uwagi na skalę inwestycji, czas jej realizacji oraz zainteresowanie mieszkańców na wniosek Burmistrza Miasta Rada Miasta Puszczykowa uznaje przeprowadzenie konsultacji społecznych na temat budowy wiaduktu kolejowego w ciągu ul. 3 Maja w Puszczykowie za konieczne i w pełni uzasadnione.

UCHWAŁA NR 295/18/VII

w sprawie: zmiany uchwały Nr 275/17/VII Rady Miasta Puszczykowa z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Puszczykowa na lata 2018-2023.

UCHWAŁA NR 296/18/VII

w sprawie: zmiany uchwały budżetowej Miasta Puszczykowa na rok 2018 Nr 276/17/VII z dnia 19 grudnia 2017 r.

§ 1. W uchwale budżetowej Miasta Puszczykowa na rok 2018 Nr 276/17/VII z dnia 19 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 10.01.2018 r. poz. 544) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 zmniejsza się dochody ogółem o kwotę 90.000 zł do kwoty

54.715.500 zł, w tym:

a) zmniejsza się dochody bieżące o kwotę 90.000 zł do kwoty 45.132.770,37 zł;

2) w § 2 zwiększa się wydatki ogółem o kwotę 610.000 zł do kwoty 59.915.500 zł, w tym:

a) zwiększa się wydatki bieżące o kwotę 140.000 zł do kwoty 36.968.500 zł,

b) zwiększa się wydatki majątkowe o kwotę 470.000 zł do kwoty 22.947.000 zł;

7) § 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Ustala się deficyt budżetu Miasta w wysokości 5.200.000 zł, który zostanie pokryty: 1) przychodami pochodzącymi z wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych w kwocie 2.700.000 zł;

2) przychodami z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów, pożyczek i emisji obligacji komunalnych w kwocie 2.500.000 zł.”;

8) § 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. 1. Ustala się łączną kwotę przychodów budżetu Miasta w wysokości 7.260.000 zł, w tym przychody w wysokości 2.700.000 zł z tytułu wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych”.

Uzasadnienie: Dochody:

1) W dziale 758: w związku z otrzymaną od Ministra Finansów informacją o ostatecznej kwocie subwencji oświatowej zmniejszono kwotę subwencji o kwotę 92.105 zł;

2) W dziale 756: zwiększono o kwotę 2.105 zł dochody z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych.

Wydatki: 1) W rozdziale 60014 zmniejszono wydatki na remonty dróg powiatowych o kwotę 75.000 zł (remont nawierzchni jezdni drogi powiatowej nr 2495P na odcinku od ul. Mazurskiej do drogi wojewódzkiej 430 będzie realizował Powiat z dofinansowaniem Miasta Puszczykowa w wysokości 50% kosztów inwestycji -w 2018 r. dokumentacja, w 2019 r. prace budowlane); wprowadzono dotację dla Powiatu Poznańskiego w kwocie 15.000 zł na wykonanie dokumentacji ww. remontu;

2) W rozdziale 70005 zwiększono o kwotę 310.000 zł wydatki na realizację zadania pn. „Adaptacja na potrzeby UM budynku nastawni” (Miasto opracowało dokumentację, która umożliwia zlecenie wykonania adaptacji). Z uwagi na planowane przeniesienie do budynku archiwum Urzędu Miejskiego oraz Straży Miejskiej – przeprowadzenie adaptacji jest zadaniem pilnym.

3) W rozdziale 75023 zwiększono o kwotę 30.000 zł wydatki bieżące – na

przeprowadzenie konsultacji.

4) W rozdziale 80101 zwiększono o kwotę 30.000 zł wydatki na realizację zadania pn. „Zagospodarowanie terenu przy SP2, w tym budowa prostej bieżni lekkoatletycznej i boisk do siatkówki plażowej”;

5) W rozdziale 80104: w związku ze wzrostem podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli zwiększono o kwotę 185.000 zł wydatki na dotacje dla przedszkoli niepublicznych;

6) W rozdziale 90013 zmniejszono dotację dla Gminy Komorniki na prowadzenie przytuliska dla zwierząt o kwotę 25.000 zł, wprowadzono wydatki bieżące związane z prowadzeniem przytuliska w wysokości 10.000 zł;

7) W rozdziale 92601 zwiększono o kwotę 30.000 zł wydatki na realizację zadania pn. „Budowa kompleksu lekkoatletycznego i boiska piłkarskiego w Puszczykowie, wariant – bieżnia okrężna 200 m treningowy” – dzięki zabezpieczeniu dodatkowych środków będzie możliwość wykonania trybun, które nie były ujęte w przetargu na budowę kompleksu; wprowadzono kwotę 100.000 zł na budowę pumphtracku.

Defycyt: W wyniku ww. zmian uległ zwiększeniu deficyt o kwotę 700.000 zł, który zostanie sfinansowany z wolnych środków pieniężnych z lat ubiegłych.

Zostaw PIT w Puszczykowie!

inwestuj
w INFRASTRUKTURĘ*

*Przekaż 1% podatku puszczykowskim organizacjom
pożytku publicznego.
Twój 1% rozwija społeczne inicjatywy.

Przewodnicząca Komisji Kultury, Edukacji i Sportu Małgorzata Szczotka

O NOWEJ INICJATYWIE „POROZMAWIAJ Z RADNYM”

Jednym z ważnych celów strategicznych Puszczykowa jest wzmocnienie wspólnoty mieszkańców i wytworzenie przestrzeni spotkania. Wyraźnie widać tę potrzebę poprzez aktywność puszczykowiec na portalach społecznościowych, blogach czy forach internetowych. Niestety, jest wiele spraw, które nas dzielą, np. poczucie odrębności interesów tzw. „nowych” i „starych” mieszkańców Puszczykowa czy zamknięty, we własnym domu i ogrodzie, styl życia. Powinniśmy dążyć do tego, aby te różnice zmniejszyć lub nauczyć się efektywnie rozmawiać i wzajemnie wsłuchiwać się głos mających inne zdanie.

Potencjał przestrzenny, czyli dostępność obiektów, do realizacji tego celu jest, sprzyja temu Rynek, nowa hala widowiskowo-sportowa, budynek biblioteki w samym sercu miasta oraz wiele instytucji prywatnych służących integracji społecznej. Ponadto rozpoczął się właśnie remont willi „Mimosa”, przy ul. Poznańskiej, której przestrzeń ma być zaadaptowana pod funkcje kultury i integracji społecznej.

Już w zeszłym roku, jeszcze przed stworzeniem nowej Strategii Rozwoju i Promocji Miasta Puszczykowa, zrodziła się, z inicjatywy radnych (dodam, że było to podczas prac Komisji Edukacji, Kultury i Sportu) oraz pracowników Referatu Promocji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego, nowa cykliczna impreza mająca integrować mieszkańców, pod nazwą „Zielonym do góry”. Miała ona na celu wymianę doświadczeń, informacji i roślin, towarzyszyły temu warsztaty oraz kiermasz ogrodniczy. Niedługo, na wiosnę tego roku, odbędzie się już druga jej edycja, bo poprzednia, mimo że odbyła się w niezbyt sprzyjających warunkach atmosferycznych, padał prawie cały czas deszcz, pokazała chęć uczestnictwa mieszkańców w takiej formie spotkań.

Podczas prac nad wspomnianą strategią pojawiła się kon-

cepcja, którą teraz chcielibyśmy wcielić w życie, jako że zaaprobowany przez Radę Miasta we wrześniu 2017 r. dokument ma być żywym wyznacznikiem kierunków działań na rzecz rozwoju miasta. Inicjatywa ta ma na celu zbliżenie radnych do mieszkańców. Skoro dyżury pełnione przez radnych w urzędzie nie cieszyły się zainteresowaniem puszczykowiec, to pomyśleliśmy, że być może, poza kontaktami telefonicznymi i mailowymi, mieszkańcy będą chcieli porozmawiać z nami w przestrzeni mniej zinstytucjonalizowanej od Urzędu Miejskiego i będącej w centrum miasta. **Dlatego też proponujemy spotkania z radnymi przy kawie w Bibliotece Miejskiej na Rynku** pod hasłem „Porozmawiaj z radnym”, które odbywać się będą regularnie od kwietnia 2018 r., dwa razy w miesiącu, w każdy 1. (w godzinach przedpołudniowych) i 2. (po południu) wtorek miesiąca (*terminarz najbliższych spotkań na str. 28*). Będziecie Państwo mogli porozmawiać z każdym radnym, ponieważ za każdym razem innych dwóch radnych oraz jeden z czołowych przedstawicieli Urzędu Miejskiego będą czekać na Państwa w wyznaczonych godzinach w Bibliotece im. Małgorzaty Musierowicz. O tym, którzy z radnych w danym dniu zapraszają Państwa do rozmowy przy kawie, będą informowały plakaty i wiadomości podawane w sieci. Mamy nadzieję, że mieszkańcy Puszczykowa odpowiedzą na nasze zaproszenie i przybędą porozmawiać, np. po drodze na zakupy czy podczas spaceru, a może specjalnie na nasze spotkanie, by w przyjaznej atmosferze podyskutować o naszym mieście. Serdecznie zapraszamy!

Ufamy, że taka forma spotkań ulepszy system komunikacji z mieszkańcami i bardziej nas zintegruje, co przyczyni się do realizacji tego jakże ważnego celu strategicznego Puszczykowa, jakim jest wzmocnienie wspólnoty mieszkańców i wytworzenie przestrzeni spotkania.

W takim razie do zobaczenia na Rynku, w bibliotece, przy kawie...

Małgorzata Szczotka
przewodnicząca Komisji Edukacji,
Kultury i Sportu RM Puszczykowa

MARCOWE POSIEDZENIA KOMISJI RADY MIASTA PUSZCZYKOWA

6 marca br.

Wspólne posiedzenie

Komisji Spraw Społecznych Rady Miasta Puszczykowa, Komisji Spraw Społecznych Rady Gminy Pobiedziska oraz Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia Rady Powiatu Poznańskiego

1. Polityka społeczna - kompetencje gminy i powiatu. Współpraca Miasta Puszczykowa, Gminy Pobiedziska i Powiatu Poznańskiego.

2. Zapoznanie się z działalnością warsztatu Terapii Zajęciowej „Dla Ciebie”.

12 marca br.

Komisja Budżetu i Rozwoju Miasta

1. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Puszczykowa – konsultacje.

2. Ustalenie wytycznych odnośnie zasad i warunków sytuowania reklam, ogrodzeń i obiektów małej architektury na terenie Puszczykowa, ich gabarytów, rodzaju materiałów oraz kolorystyki

w ramach przygotowania katalogu dobrych praktyk.

3. Informacja o stanie prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Puszczykowie, w obrębie Puszczykowo Stare, arkusze 1 - 18 część A.

14 marca br.

Komisja Rewizyjna

1. Kontrola inwestycji pn.: Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej nr 2.

ZAPROSZENIA NA SESJE

Zapraszamy na 40. sesję Rady Miasta Puszczykowa, która odbędzie się 27.03.2018 r. o godz. 17.00 w sali konferencyjnej hali widowiskowo-sportowej przy SP nr 1 (ul. Podgórna 21) oraz 41. sesję Rady Miasta Puszczykowa, która odbędzie się 24.04.2018 r. o godz. 17.00 w sali konferencyjnej hali widowiskowo-sportowej przy SP nr 1 (ul. Podgórna 21). Jednocześnie informujemy, że terminy posiedzeń Komisji Rady Miasta i terminy dyżurów radnych znajdują się na tablicach ogłoszeniowych oraz na stronie internetowej miasta: www.puszczykowo.pl. Informacje można też uzyskać pod tel. 61 898 37 34 lub e-mailem: biurorady@puszczykowo.pl.

SPOTKANIE W SZKLARSKIEJ PORĘBIE

Pod koniec lutego br. przedstawiciele Miasta Puszczykowa gościli w Szklarskiej Porębie na zaproszenie tamtejszego Urzędu i Rady Miasta. Delegacja z Puszczykowa miała okazję i przyjemność kibicować miłośnikom nart biegowych z całej Europy podczas 42. Biegu Piastów – najstarszej i największej imprezie narciarskiej w Polsce.

W trakcie rozmów Burmistrz Puszczykowa oraz Burmistrz Szklarskiej Poręby pan Mirosław Graf, zadeklarowali gorącą chęć utrzymania przyjaznych i bliskich stosunków pomiędzy miastami, szczególnie na polu sportowym. W trakcie dalszych rozmów, tym razem z Przewodniczącym Rady Miasta Szklarska Poręba, panem Krzysztofem Jahnem, poczyniono wstępne ustalenia dotyczące rozgrywek piłkarskich pomiędzy reprezen-

tacjami miast. Pojawiły się również propozycje innych imprez i wydarzeń, podczas których mieszkańcy Puszczykowa mogliby reprezentować Miasto w Szklarskiej Porębie i vice versa.

Ogromne podziękowania za przemiłe przyjęcie składamy na ręce pana Burmistrza Mirosława Grafa oraz Przewodniczącego Rady pana Krzysztofa Jahna, jak również przedstawicieli Referatu Promocji – pani Marleny Grochowskiej i pana Kornela Olbrychta, a także byłej szefowej tegoż referatu pani Grażyny Biederman. Mamy nadzieję, że będziemy mogli się zrewanżować, gdy delegacja ze Szklarskiej Poręby odwiedzi nas w trakcie Dni Puszczykowa.

Anna Polaszczyk

KIERMASZ OGRODNICZY

Zielonym do góry

Wiosna coraz bliżej, a wraz z jej nadejściem zapraszamy na drugi kiermasz ogrodniczy „Zielonym do góry”, który w tym roku odbędzie się 12 maja (sobota), oczywiście na Rynku w Puszczykowie. Tak jak w roku ubiegłym gorąco zachęcamy Państwa do podzielenia się, wymiany lub odsprzedania nadmiaru sadzonek ze swojego ogrodu lub rozsady. Akcja ta cieszyła się poprzednio ogromnym zainteresowaniem i już teraz możemy Państwu obiecać ekologiczne sadzonki pomidorów, ostrych papryczek, bakłażanów, rodzynka brazylijskiego i kwiatów.

Osoby, które nie będą mogły same dostarczyć roślinek mogą skontaktować się telefonicznie z Centrum EkoInfo (tel. 698 900 835), a my przyjedziemy i odbierzemy je od Państwa. Na zgłoszenia od wszystkich zainteresowanych udziałem w kiermaszu (także osób profesjonalnie zajmujących się sprzedażą i hodowlą roślin) czekamy do końca kwietnia, byśmy zdążyli przygotować odpowiednią ilość stanowisk.

Serdecznie zapraszamy!

Anna Polaszczyk

Pchli Targ

14 kwietnia 2018r.
godz. 10.00-13.00

PARKING PRZY SP. W.R. 1
UL. WYSOKA 1

W
S
T
E
P

W
O
L
N
Y

Reulamin dostępny na miejscu,
na stronie www.biblioteka.iq.pl
oraz w Bibliotece Miejskiej

designed by freepik.com
vectorcity.com

TERMOMODERNIZACJA URZĘDU MIEJSKIEGO

Przebudowa Urzędu Miejskiego zbliża się ku końcowi. Ekipy wykonawcy zakończyły już prace związane z termomodernizacją. Obecnie wykańczają odremontowane pomieszczenia w zabytkowym budynku.

W lutym i marcu prace przy przebudowie i termomodernizacji budynków Urzędu Miejskiego prowadzono wyłącznie w zabytkowym budynku A. Budynek B jest gotowy od grudnia. W nim, do zakończenia prac, funkcjonują niemal wszystkie referaty Urzędu Miejskiego. Poza nim pracują tylko urzędnicy referatu promocji, kultury i sportu (budynek przy ul. Kościelnej) i częściowo referatu księgowości i podatków (kontener przed Urzędem).

Rozpoczęty w lutym ostatni etap prac zbliża się ku końcowi. Wykonawca robót, firma Nor-Bud, rozpoczął już prace wykończeniowe. Wcześniej zmieniono układ pomieszczeń na parterze i położono tynki w całym obiekcie. Na koniec realizowane są takie prace jak: malowanie ścian, montaż parapetów, cyklinowanie podłóg, montaż atrap okiennic. Zamontowano także efektowne latarnie LED, które oświetlą teren przy urzę-

dzie. Zmianę układu pomieszczeń zaplanowano, aby umożliwić bezpośrednie przejście z budynku A do budynku B. Po zakończeniu prac obiekt będzie w pełni przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych.

Zakres inwestycji obejmuje też ocieplenie dachu i ścian zewnętrznych. Podczas prac wyeksponowano również zabytkową płaskorzeźbę amazonki, zdobiącą mur nad wejściem do willi. Zostanie ona także efektownie podświetlona, aby jeszcze bardziej podkreślić artystyczne walory tej pracy.

Ostatnim etapem prac będzie uruchomienie instalacji fotowoltaicznej (kolektory są już zamontowane na dachu budynku B, ale niepodłączone).

Na wszystkie prace Puszczykowo uzyskało dofinansowanie w wysokości prawie 650 tys. zł.

red

LEKKOATLETYCZNY ORLIK

Prace przy budowie Orlika lekkoatletycznego przy Szkole Podstawowej nr 1, których wykonawcą jest puszczykowska firma Mardo Sport weszły w ostatnią fazę. Po zakończeniu prac uczniowie SP nr 1 będą mogli trenować na boisku z 4-torową bieżnią o długości 200 m z nawierzchnią z poliuretanu. Na Orliku powstanie też skocznia do skoku w dal, rzutnia do pchnięcia kulą. Wewnątrz bieżni zaplanowano boiska o wymiarach 50x25 m ze sztuczną nawierzchnią z syntetycznej trawy piłkarskiej. Oczywiście na końcach boiska zostaną zamontowane piłkochwyty. Obiekt będzie miał także oświetlenie, a w przyszłości zyska także trybuny. W marcu odbył się przetarg na ich dostarczenie i montaż oraz zakup sprzętu sportowego dla obiektu.

Orlik lekkoatletyczny jest realizowany zgodnie ze standardami Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Korzystać z niego będą uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 2.

Na budowę Orlika lekkoatletycznego Miasto uzyskało dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej Ministerstwa Sportu i Turystyki dla zadań inwestycyjnych w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Lekkoatletycznej „Or-

liki lekkoatletyczne” w wysokości 400.000 zł (całość kosztuje ok. 1.485.000 zł). Dodatkowo Miasto złożyło też wniosek o dofinansowanie projektu ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

red

REWITALIZACJA "MIMOZY"

W Willi „Mimoza” pełną parą trwają prace rozbiórkowe i porządkowe. Po remoncie budynek stanie się miejscem integracji lokalnej społeczności.

Willa „Mimoza” jest jednym z najstarszych budynków dawnego lotniska. Zaprojektowana została, jako restauracja-pensjonat dla turystów odwiedzających malownicze tereny wokół Puszczykowa. W połowie XX wieku przeznaczono ją na budynek mieszkalny, wydzielając na kondygnacjach po kilka lokali mieszkalnych. Na parterze działał wówczas sklep oraz zakład usługowy (w ostatnich latach swoją siedzibę miała tam Straż Miejska, która docelowo przeniesie się do budynku byłej zastawni, którą Miasto przejęło od kolei).

Liczne przebudowy i „udoskonalenia” dokonywane przez lokatorów zmieniły charakter budynku. Kiedy pojawiły się możliwości uzyskania dotacji na remont władze miasta rozpoczęły starania, uzyskując dofinansowanie w wysokości 3,4 mln zł z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+, działanie 4.4 „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”, poddziałania 4.4.3 „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego w ramach ZIT dla MOF Poznania”. Całość prac pochłonie ok. 4 mln zł. Tak wysoki koszt rewitalizacji wynika, m.in. z tego, że jest to obiekt zabytkowy.

Zakres prac obejmie odtworzenie historycznego charakteru budynku, przy czym po zakończeniu prac będzie on przeznaczony na cele społeczno-kulturalne. Na parterze zaprojektowano dwie sale (max. na 30 osób), toalety dostosowane dla osób niepełnosprawnych, szatnie i aneks kuchenny oraz dźwig — platformę dla osób niepełnosprawnych. Od podwórza przewidziano wejście z wiatrotapem. Na piętrze też zaprojektowano dużą salę (max. 30 osób), pokój (np. garderoba dla artystów występujących w sali lub pokój muzyczny do nauki gry na instrumencie), będzie też węzeł sanitarny a od strony południowej sale, które mogą służyć np. do ekspozycji prac artystycznych. Plany rewitalizacji przewidują również wykorzystanie poddasza. Od północy znajdują się tam sale do zajęć np. plastycznych, węzeł sanitarny, a od południa pokoje oraz klatka schodowa na strych. Dawny strych zostanie przystosowany na potrzeby pomieszczeń technicznych, gospodarczych, znajdzie się tam także kotłownia.

Po remoncie „Mimoza” pozostanie w gestii Biblioteki Miejskiej Centrum Animacji Kultury.

red

BUDOWA REMIZY OSP

Ekipy wykonawcy kończą również budowę remizy strażackiej przy ul. Nadwarciańskiej. Obiekt jest już otynkowany. Wcześniej zamontowano wszystkie okna oraz drzwi, w tym dwoje głównych do garażu, gdzie będą stały specjalistyczne wozy bojowe oraz przechowywane wyposażenie, którymi dysponuje puszczykowska Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Remiza ma też zaplanowaną część socjalną i biurową, co zdecydowanie polepszy warunki strażakom ochotnikom. Stan deweloperski tej inwestycji zostanie zakończony w najbliższych tygodniach.

red

PUNKT ELEKTROODPADÓW

Puszczykowo zamontowało Punkt Elektroodpadów Selekty. W naszym mieście stoi on w rogu płyty Rynku. Można do niego bezpłatnie oddać drobne elektroodpady takie jak: zużyte płyty CD, baterie, żarówki, tonery, telefony komórkowe i ładowarki. Punkt zbudowany jest w taki sposób, aby wrzucane odpady nie zagrażały środowisku.

red

NIERUCHOMOŚCI W PUSZCZYKOWIE

Na rynku puszczykowskich nieruchomości od 2017 roku utrzymuje się okres ożywionej aktywności. Przejawia się ona wysokim poziomem popytu na nieruchomości – głównie zabudowane i odpowiadającą mu wysoką podażą na lokalnym rynku.

W stosunku do 2016 r., w którym zarejestrowaliśmy 58 umów sprzedaży nieruchomości, a także udziałów w nieruchomościach, w 2017 r. takich transakcji odbyło się łącznie 90.

W styczniu i lutym 2018 r., tak jak w latach 2016-2017 większość dotyczyła transakcji nieruchomościami zabudowanymi; spośród 16 zarejestrowanych umów sprzedaży tylko 2 dotyczyły nieruchomości niezabudowanych - stąd wniosek, że najgorętszy segment puszczykowskiego rynku stanowią w ostatnim czasie nieruchomości zabudowane.

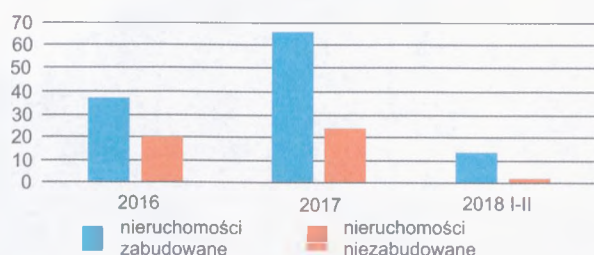
Poniższa tabela prezentuje przekrój danych transakcyjnych dotyczących nieruchomości niezabudowanych w latach 2016-2017 z podziałem na poszczególne obręby:

Obręby	Średnia cena transakcyjna 1m ² gruntu w zł		Średnia powierzchnia w m ²	
	2016 r.	2017 r.	Najniższa i najwyższa powierzchnia	
			2016 r.	2017 r.
Puszczykowo	282,50	304,69	1320	1164
			800-2100	1000-1400
Puszczykowo Stare	214,94	227,43	3321	1983
			1680-5800	620-5700
Niwka	285,90	239,37	996	1440
			500-1260	1000-2500

Aktualnie również Miasto przygotowuje oferty sprzedaży (w drodze przetargu) atrakcyjnie położonych 2 działek budowlanych w rejonie ul. Klasztornej o powierzchniach: 1200 m² i 1622 m² (zdjęcie obok) oraz w rejonie ul. Dąbrowskiego - 2 działek budowlanych o arealach: 815 m² i 816 m².

Na przetomie czerwca i lipca 2018 r. powinno zostać opublikowane pierwsze ogłoszenie o przetargu, z którym będzie można zapoznać się między innymi na stronie internetowej

Liczba transakcji sprzedaży nieruchomości w latach 2016-2017

Urzędu - www.puszczykowo.pl w BIP w zakładce komunikaty, ogłoszenia/gospodarka nieruchomościami.

Dzięki zwiększonej aktywności na rynku puszczykowskich nieruchomości w ostatnim czasie, znacznie zwiększył się dochód Miasta z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych, który wyniósł 607 tysięcy złotych w 2016 r., a w 2017 r. zwiększył się do 908 tysięcy złotych.

Aleksandra Mizerska
inspektor ds. przekształceń własnościowych
w Urzędzie Miejskim w Puszczykowie

STRATEGIA ROZWOJU I PROMOCJI MIASTA PUSZCZYKOWA

Pod koniec ubiegłego roku decyzją Rady Miasta został uchwalony dokument – Strategia Rozwoju i Promocji Miasta Puszczykowa do 2030 roku. Jest to najważniejszy dokument programowy dla lokalnej społeczności, kształtujący wizję i cele rozwoju Miasta w kolejnych latach. Ustalenie priorytetów wspólnych dla całej społeczności było szczególnie ważne dla kształtowania lokalnego prawa, planowania realizacji zadań i wydatków.

Kluczową częścią przyjętej Strategii jest wizja rozwoju naszego miasta, która brzmi:

Puszczykowo – wyjątkowe miasto szanujące ludzi i środowisko.

Strategia Rozwoju została opracowana w oparciu o diagnozę stanu miasta oraz na podstawie wielu spotkań z mieszkańcami, wywiadów pogłębionych oraz badań ankietowych. Pod-

czas partnerskiego dialogu pomiędzy władzami miasta i mieszkańcami zostały zdefiniowane problemy naszego miasta i jego mieszkańców. Do głównych należą m. in.: starzenie się lokalnego społeczeństwa, odpływ ludzi młodych w połączeniu z brakiem przystępnej oferty mieszkaniowej oraz dbałość o ład przestrzenny i estetykę miasta.

Urząd Miejski, w celu rozwiązania ww. problemów, zaplanował szereg działań, których efektem będzie połączenie wiedzy mieszkańców i doświadczenia z możliwościami i wizją rozwoju całego miasta. Należą do nich m. in. utworzenie banku wiedzy dotyczącego opcji wynajmu, sprzedaży, kupna oraz innych informacji, których Państwo oczekują, jak i wprowadzenie różnych form doradztwa, w tym prawnego.

Agnieszka Zielińska-Adamiak
Referat Promocji, Kultury i Sportu

BUDOWA KOLEJNYCH ULIC

Chociaż zima na kilka tygodni powróciła do Puszczkowa, firmy budujące nowe ulice w naszym mieście nie przestały pracować.

Po stosunkowo ciepłym styczniu i początku lutego, zima dała jednak o sobie znać. Na szczęście nie spowodowało to większych perturbacji na placach budów nowych ulic.

Zaawansowanie prac widać na ulicy Solskiego, której budowę realizuje firma Krystyny Michałkowskiej. Ulica zyska nową nawierzchnię i chodnik z kostki typu poz-bruk. W miejscach istniejących bram zaprojektowano zjazdy drogowe z takiej samej nawierzchni jak ulica. W ramach tej inwestycji powstaje również kanalizacja deszczowa.

Na ul. Strażackiej pracują natomiast drogowcy z firmy Ander 87. Podobnie jak ul. Solskiego, także ul. Strażacka zyska nawierzchnię z betonowej kostki typu poz-bruk oraz zjazdy na posesje. W zakres prac wchodzi także budowa chodnika z tej samej nawierzchni oraz kanalizacji deszczowej. Prace wykonywane są tam na odcinku 204 metrów.

Ulicę Rolną i Świerkową wykonuje Zakład Robót Drogowych Marka Dachtery. Ul. Świerkowa będzie pełniła funkcję pieszo-jezdni o szerokości 5 m. Na szerokości 4 m nawierzchnię

stanowiąc będzie tzw. eko-kostka typu „domino eko” (nawierzchnia przepuszczalna). Rozwiązanie to zastosowano ze względu na to, że na tej ulicy występują grunty przepuszczalne. Na pozostałej części wykonawca położy kostkę betonową pełną. Podobnie jak w przypadku innych ulic, w zakres prac wchodzi także wykonanie zjazdów do posesji.

Z kolei w zakres prac na ulicy Rolnej wchodzi budowa nowej nawierzchni z kostki typu poz-bruk na odcinku ok. 300 m i położenie kanalizacji deszczowej.

Wszystkie prace związane z budowanymi nowymi ulicami mają zakończyć się do końca czerwca br.

Zanim drogowcy weszli na plac budów odbyły się tradycyjne spotkania informacyjne z mieszkańcami mającymi swoje domy przy ul. Rolnej, Świerkowej, Solskiego i Strażackiej. Uczestniczyli w nim burmistrz Andrzej Balcerek, przedstawiciele wykonawców i urzędnicy. Jego celem było przedstawienie harmonogramu prac i omówienie ich zakresu.

red

BEZPIECZEŃSTWO PRZED WSZYSTKIM

27 lutego br. w Bibliotece gościli policjanci z puszczykowskiego komendariatu. Funkcjonariusze opowiadali jak zabezpieczyć się przed włamaniem, jakie środki ostrożności podjąć, by ustrzec się przed zakusami przestępców oraz co robić w sytuacji, gdy staliśmy się ofiarami. Szczególny nacisk położyli na zabezpieczenie domów przed włamaniami i kradzieżami. W ostatnich latach policja odnotowała wzrost tych przestępstw na terenie naszego miasta i tym bardziej pragnie zachęcić do udziału w podobnych spotkaniach. Kolejnym ważnym problemem poruszonym przez naszych gości była kwestia działania oszustów, wyłudających w różny sposób pieniądze od osób starszych i nie tylko. Ostatnim punktem spotkania było omówienie działania aplikacji „Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa”.

BMCAK

WYDAWCA: URZĄD MIEJSKI W PUSZCZYKOWIE; ADRES REDAKCJI: UL. PODLEŚNA 4. Tel. 61 813 32 25, 61 898 37 00, e-mail: um@puszczykowo.pl www.puszczykowo.pl; ISSN 1231-8493
REDAKTOR NACZELNY: BOGDAN LEWICKI, echo@puszczykowo.pl; WSPÓŁPRACA: AGNIESZKA ZIELIŃSKA-ADAMIAK, MACIEJ DETTLAFF, AGNIESZKA HAHUŁA, JOANNA HEJNOWICZ, JANI-
NA KOZEŃSKA, REMIGIUSZ MOTYCKI, KATARZYNA NOWAK-ŚRONEK, MAGDALENA PŁACHTA, EWA RYBACKA, ALINA STEMPIAK, KATARZYNA SZYKULSKA, BEATA WITCZAK.
SKŁAD TEKSTÓW, KOREKTA: REDAKCJA. DRUK: 3100 EGZ.

Na teksty czekamy w nieprzekraczalnym terminie do 10 dnia każdego miesiąca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów dostarczanych materiałów.
Anonimów nie publikujemy. Autor tekstu ma prawo zastrzec swoje dane do wiadomości redakcji.

„OŻENEK” WEDŁUG GRUPY TEATRALNEJ TEGES

9 marca 2018 r. Grupa Teatralna TEGES, działająca przy puszczykowskiej Akademii Seniora wraz z Biblioteką Miejską zaprosiła mieszkańców na wyjątkową premierę. Członkowie grupy wzięli na swoje barki ogromne zadanie przygotowania inscenizacji sztuki Mikołaja Gogola „Ożenek”.

Efekt ich pracy jest rewelacyjny. Po raz kolejny Grupa Teatralna TEGES zebrła zasłużone brawa, racząc nas porcją doskonałego teatru.

Sztuka przenosi nas do czasów XIX wiecznej Rosji, gdzie 27-letnia Agafia Tichonowna Kuperdiagina trwa w swym bezżeństwie. Kupiecka natura, czy raczej wychowanie, konwenans, namowy ciotki a może wszystko razem, nie pozwalają jednak pannie zrezygnować z dobrego interesu – ożenku. Wraz z ciotką i swatką przystępuje do targu. A na horyzoncie pojawia się on, lekko uwiędły, ale nadal, kwiat kawalerskiego stanu.

Grupie TEGES znakomicie udało się oddać groteskowy charakter sztuki. Aktorzy bezbłędnie wcielili się w odgrywane role. Barwne, wyraziste postacie układały się w mozaikę, tak doskonałą, że brak jednego najmniejszego elementu zburzyłby całą resztę. Każdy ruch ciała, mimika twarzy, słowo, tembr głosu, szczegóły kostiumu, dopracowana scenografia, oprawa muzyczna, ukazywały ogrom pracy włożony w każdą minutę spektaklu.

Salę co chwilę wypełniały salwy śmiechu, kpiące z bohaterów sztuki. Z drugiej strony, po radości pozostała dość gorzka refleksja. Jak wielu z nas chciałoby uciec z pułapki jaką sam na siebie zastawił. Pytanie tylko, czy przed samym sobą zdotamy w jakikolwiek sposób uciec? Takie sprzeczne odczucia po gogolowskiej sztuce nie powinny nikogo dziwić. Jak sam mistrz pisał w innym dziele: „Z czego się śmiejecie? Z samych siebie się śmiejecie” studząc tym samym płomienny śmiech wiader lodowatej samokrytyki. Widać, że członkom grupy teatralnej zależało, by ich interpretacja „Ożenku” nie była pozbawiona tego wymiaru rozumienia sztuki. TEGES kolejny raz pokazał, że teatr w ich wykonaniu to nie tylko rozrywka, ale zwierciadło, w którym możemy się przeglądać.

BMCAK

Fot.: Ala Brączykowska

„BARWY MARCA” – WYSTAWA IZABELI JABŁOŃSKIEJ-DANIELEWICZ

Wiele razy mieliśmy już przyjemność prezentować w różnych odstępach talenty mieszkańców naszego miasta, tym razem z przyjemnością zapraszamy Państwa na wystawę prac malarskich pani Izabeli Jabłońskiej-Danielewicz. Wystawa prezentowana w budynku Centrum Animacji Kultury przy ul. Wysokiej nosi tytuł „Barwy marca”. Swoją kolorystyką oddaje charakter tego miesiąca, kiedy jeszcze tkwimy w końcu zimy czekając na wiosenne słońce. Stąd w pracach obserwujemy przejście od bezśnieżnych, niepokojących szarości i brązów krajobrazu przedwiośnia aż do prostych, mocnych, nasyconych barw kwiatów. Podczas wernisażu, 8 marca, pani Izabela chętnie opowiadała o swoich pracach, ciesząc się uznaniem gości. Wydarzeniu towarzyszył nastrojowy koncert gitarowy w wykonaniu pana Zenona Cioska. Serdecznie dziękujemy obojgu artystom, dzięki którym w tak miły sposób mogliśmy uczcić Międzynarodowy Dzień Kobiet.

BMCAK

POTWORNIE DOBRE GRANIE NA DZIEŃ KOBIET

Puszczycowianie kolejny raz pokazali, że planszówki to świetny sposób na spędzanie czasu. Z uwagi na to, że marcowe Potwornie Dobre Granie zorganizowane przez Stowrżyszenie Mitośników Gier Planszowych "Kości" odbyło się z okazji Dnia Kobiet każda z pań wyszła z upominkiem, wykonanym przez firmę Buju, ale nie była to jedyna atrakcja. Do Puszczykowa przybyli też wspaniali goście. Przemek Kochowicz z Czacha Games zaprezentował hit Essen, czyli „Kłany Kaledonii”, które od 8 marca ruszyły ze wspieraczką na stronie: www.zagramw.to. To nie jedyny Przemek, jaki był na PDG. „Azył: Zagrożone Gatunki” prezentował osobiście jego twórca, Przemek Wojtkowiak. Do Puszczykowa przywiózł też tajemniczy prototyp. Mieliśmy też okazję zagrać w inny tytuł Przemka, czyli „Hrabia” przygotowany dla Fundacji Zakłady Kórnickie. Pod przykrywką gry promocyjnej kryje się naprawdę świetny tytuł, który zapewne nie będzie zbyt rozpoznawalny wśród graczy, a szkoda, bo naprawdę powinien ukazać się w sklepach i trafić na stoły. Na PDG mogliśmy też zagrać w tytuły, które prezentowała dla ekipa Cube Factory of Ideas, m.in. przedpremierowe „Century: Cuda Wschodu”, czyli kolejną grę z trylogii Century.

PDG to oczywiście turnieje, a jeśli turnieje to zwycięzcy.

W turnieju „Domek” od REBEL.pl zwyciężyła Beata, która widać z budowlanką ma do czynienia. W turnieju nowości, jakimi są przepięknie wydane „Kwiatki” (Rebel) zwyciężył Mateusz, który wspaniale wypielęgnował swoje kwiatki i złożył z nich najpiękniejszy bukiet – czyli faceci też mogą być świetnymi florystami. Jeśli zaś chodzi o najwspanialszy zielenik, to ogrodnikiem numer 1 został Piotr od dziś nazywany "Nieżłe Ziółko" na cześć tej pięknej gry od Granna.

Oczywiście nie trzeba było być mistrzem, żeby by wyjść z PDG z grami, bo jak zawsze organizatorzy rozlosowali wśród uczestników kilka dobrych tytułów. Standardowo były też paczki z gadżetami, a szczęśliwcy otrzymali również „Perty Powiatu”, czyli grę wydaną przez Powiat Poznański.

Jak widać Potwornie Dobre Granie, które organizujemy razem z Biblioteką Miejską Centrum Animacji Kultury w Puszczykowie cały czas się rozwija i dzięki wam ma szansę, stać się największą imprezą w regionie. Czego wam i sobie życzymy. Do kolejnego PDG dużo czasu, ale jak zawsze zapraszamy na spotkania klubowe i zdobywanie punktów w ramach Ligi Gier Planszowych.

SMGP „Kości”

PUSZCZYKOWO NA ROCKOWO vol.1

Babayaga   **Culturka**   **Skakanka**

HardcorePunk - Puszczykowo   Ska Reggae Punk - Piła   Alternatywa/PunkRock - Piła

19.05.2018
HAŁA WIDOWISKOWO SPORTOWA
GODZINA 18:00
PUSZCZYKOWO
UL. PODGÓRKA 21
WEJŚCIE OD UL. POZNANSKIEJ

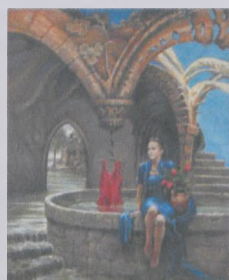
Bilety dostępne w **BMCak** - 15PLN
w dniu koncertu - 20PLN
www.bilety24.pl

BIBLIOTEKA MIEJSKA
im. M. Musierowicz
CENTRUM ANIMACJI KULTURY

ZAPRASZA

na wernisaz wystawy malarstwa
Andrzeja Hamera

oraz koncert zespołu **Projekt Kobieta**

20 kwietnia 2018r.
godz. 18.00, CAK ul. Wysoka 1
PUSZCZYKOWO

Zdrowych, Pogodnych
Świąt Wielkanocnych
Pełnych Wiary, Nadziei i Miłości.
Radosnego, Wiosennego Nastroju,
Serdecznych Spotkań
w Gronie Rodziny

Życzą
Dyrektor i Pracownicy
Biblioteki Miejskiej im. M. Musierowicz
Centrum Animacji Kultury w Puszczykowie

BIBLIOTEKA MIEJSKA
im. M. Musierowicz
CENTRUM ANIMACJI KULTURY

www.biblioteka.rq.pl

SPOTKANIA Z TEATREM DLA DZIECI

LEGENDA O POLSCE Teatr pod Orzełkiem

25 kwietnia 2018r.
godz. 17.00

Sala konferencyjna
hali widowiskowo-sportowej
wejście od ul. Poznańskiej.
Bilety w cenie 5 zł
dostępne przed spektaklem

BIBLIOTEKA MIEJSKA
im. M. Musierowicz
CENTRUM ANIMACJI KULTURY

www.biblioteka.rq.pl

NAUKA GRY NA GITARZE PROWADZĄCY: ZENON CIOSEK

ZAPISY POD NR TEL.
503-398-774
www.zenonciosek.pl

grafika.vecteezy.com

FERIE ZIMOWE W BIBLIOTECE MIEJSKIEJ

Tegoroczne ferie zimowe nasza Biblioteka wypełniła różnymi warsztatami. Chętni mogli wziąć udział w wyjątkowych warsztatach artystycznych prowadzonych przez panią Izabelę Cierzyńską z Pracowni IK. Deseczkowe warsztaty pozwoliły każdemu z uczestników oddać się dekoracyjnemu szaleństwu. Na zajęciach powstały wyjątkowe ozdobne deseczki i zegary, pieczołowicie wykonane przez młodszych i starszych twórców. Tym, którzy poszukują ciekawych smaków zaproponowaliśmy zajęcia kulinarne z panią Beatą Bukowską. Tym razem młodzi smakosze poszukiwali sposobu na przygotowanie wyśmienitego, zdrowego i niebanalnego dania z makaronu. Kolorowe kłuski z pełnoziarnistej mąki i sos pomidorowy z ciecierzycą zrobili furorę wśród kucharzy i degustujących danie rodziców. Dla bujących w obłokach marzycieli przygotowaliśmy wyjątkową atrakcję – mobilne planetarium „Warsztatów z Uśmiechem”. W niezwykle kopule, która stanęła w naszej hali widowiskowo-sportowej, gwiazdy były dosłownie na wyciągnięcie ręki. Do budynku Biblioteki na Rynku zapraszaliśmy na popołudniowe spotkania z grami planszowymi ze Stowarzyszeniem „Kości”.

Na najmłodszych czytelników czekała zaś „Zimowa Kraina Książek”, kolejna odsłona naszych warsztatów czytelniczo-plastycznych dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Tym razem uczestnicy zajęć mogli poznać wiele ciekawych historii opowiedzianych w piękny sposób dzięki japońskiemu papierowemu teatrykowi kamishibai. Zimowe ferie, jak zawsze w naszej Bibliotece, minęły pod znakiem uśmiechu i ciekawych zajęć.

BMCAK

PASJE MŁODYCH CZYTELNIKÓW

W marcu zapraszamy do obejrzenia w budynku Biblioteki Miejskiej prac plastycznych Heleny Śniegockiej i Magdaleny Lipińskiej. Helenka zainspirowana japońskim rysunkiem komiksowym przedstawia narysowanych w stylu manga bohaterów gier komputerowych. Jej prace zaskakują widza ilością szczegółów, opowiadaną historią, ekspresją. Autorka umiejętnie pokazuje emocje, charakter postaci i akcję, a wszystko to okrasza bogactwem i różnorodnością użytych z rozmachem barw. Helenka imponuje także trafnością doboru środków ekspresji plastycznej do tematu poszczególnych prac.

Całkowicie odmienne prace prezentuje Magda Lipińska, która do tej pory tak jak Helenka rysowała z wyobraźni. Jej wystawa zatytułowana Szkice, to zbiór rysunków martwych natur. Akademickie podejście do odwzorowywania nieożywionych przedmiotów, analizowanie ich formy i konstrukcji, gra światła budująca trójwymiarowość oczarowują widza. Wyraz ogólny, kompozycja i staranne wykonanie świadczą o wysokim poziomie umiejętności plastycznych autorki. Wiadomość, że

Magda jest uczennicą klasy V rodzi przypuszczenie, że została obdarzona dużym talentem.

Helenę i Magdę zachęcamy do dalszych poszukiwań twórczych, a mieszkańców do obejrzenia wystawy.

BMCAK

W BLASKU MENORY

O tym, jak wiele mądrości może zawierać krótki tekst, i jak wiele może przekazać jeden aktor mogliśmy przekonać się oglądając monodram w wykonaniu Zbigniewa Walerysia na podstawie opowiadania „Ja jestem Żyd z Wesela” Romana Brandstaettera. W ciągu jednej godziny widzowie mogli przenieść się w świat sprzed wieku, towarzyszyć Hirszowi Singerowi na weselu Rydła oraz później, kiedy spadły na niego konsekwencje wkroczenia do świata literatury, za sprawą „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego. Niechciana sława doświadczyła karczmarza z Bronowic Małych tak, że już nie wiedział, czy jego karczma, dom, rodzina i on sam to te same miejsca i ludzie, których znał, czy może to całkiem nieznanie literackie twory. A właściwie „po - twory”, bo takiego życia stary Singer nie chciał. By z nim zerwać udał się więc do adwokata, a napotkanemu tam aplikantowi opowiada o sobie – Hirszu Singerze i o sobie - Żydzie z Wesela. Monodram pana Zbigniewa Walerysia, aktora znanego widzom z wielu ról granych w poznań-

skim Teatrze Polskim czy np. z filmu „Papusza”, był małym arcydziełem, na które z przyjemnością mogliśmy Państwa zaprosić. Serdeczne podziękowania kierujemy do pani Elżbiety Mikołajczyk, która na potrzeby spektaklu użyczyła Bibliotece menory. Blask świec oraz klimatyczna muzyka dopełniły całości widowiska.

BMCAK

PODZIĘKOWANIA

„TYLE WIEMY O SOBIE, ILE NAS SPRAWDZONO”...

Niniejszym chcieliśmy złożyć serdeczne podziękowania za pomoc i wsparcie jakiego doświadczyliśmy po pożarze, który miał miejsce w naszym domu w poniedziałek 26. lutego br.:

- ◆ sąsiadom – którzy pierwsi stawili się z pomocą;
- ◆ strażakom – za skuteczne działanie i opanowanie;
- ◆ urzędnikom UM – za doraźną pomoc;
- ◆ Panu burmistrzowi Andrzejowi Balcerkowi – za natychmiastowe zaangażowanie w zorganizowaniu ekipy remontowej i ciągłe zainteresowanie postępem prac;
- ◆ firmie NOR-BUD i Panu Norbertowi Chudemu – za sprawne zabezpieczenie domu i podjęcie prac naprawczych;
- ◆ przyjaciołom – za serwowanie obiadów.

Doświadczyliśmy także wiele gestów wsparcia ze strony parafii w osobie księdza proboszcza Marka Smyka, szkoły – od wychowawczyni syna Pani mgr Magdaleny Janaszak, radnej Pani Agaty Wójcik i wielu innych nawet nieznanym nam osób.

Te wszystkie oznaki wsparcia były i nadal są dla nas bardzo cenne.

W tamtym dniu próby sprawdziliśmy siebie i otoczenie w jakim mieszkamy.

A mieszkamy wśród WPANIAŁYCH LUDZI.

DZIĘKUJEMY

Magdalena i Laszek Matła z dziećmi

POŻAR DOMU PRZY UL. FIOŁKOWEJ

26 lutego br. w Puszczykowie wybuchł pożar w posesji przy ul. Fiołkowej. Akcja ratownicza przebiegała w bardzo trudnych warunkach. Oficer operacyjny Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu zadysponował do akcji jednostki: OSP Puszczykowo, JRG 9 Mosina, OSP Mosina, OSP Luboń. Na miejsce zdarzenia przybyły także służby: Energetyki, urzędnicy z Centrum Zarządzania Kryzysowego w Puszczykowie oraz policja.

Pałił się strop jednorodzinny budynek mieszkalny. Warunki podczas akcji były bardzo trudne, ponieważ temperatura powietrza osiągała minus 10 stopni Celsjusza. W związku z czym, polany wodą dach w wielu miejscach zamienił się w lodowisko, co spowodowało, że działania strażaków były niezwykle niebezpieczne.

Pożar wybuchł najprawdopodobniej w wyniku wrzucenia do pojemnika na śmieci gorącego popiołu.

red

KOMUNIKATY PZERII

12 kwietnia 2018 r., czwartek – Wybory do nowego Zarządu Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Puszczykowie w sali konferencyjnej hali widowiskowo-sportowej przy Szkole Podstawowej nr. 1 (ul. Podgórna 21), o godzinie 11:00. Zapraszamy wszystkich członków.

25 kwietnia, środa – II-ga wplata na wyjazd rehabilitacyjny do Sarbinowa, jednocześnie spotkanie uczestników wyjazdu z nowo-wybranim zarządem. Spotkanie dotyczyć będzie wyjazdu i pobytu w Sarbinowie.

Zarząd PZERiI w Puszczykowie

WESOŁYCH ŚWIĄT WĘDKARZE

Z okazji radosnych Świąt Wielkiej Nocy wszystkim koleżankom i kolegom wędkarzom życzymy zdrowia, optymizmu i siły płynącej z odradzającego się na wiosnę życia, pozytywnych emocji i dobrej atmosfery w gronie najbliższych oraz wielu interesujących wędkarskich wypraw w nadchodzącym sezonie 2018

Zarząd Koła PZW 41 przy Urzędzie Miasta w Puszczykowie

WIELSPIN DLA DRUŻYNY SZPIKU

4850 złotych trafiło na konto Drużyny Szpiku, dzięki kolacji charytatywnej zorganizowanej 17 marca br. w puszczykowskim Hotelu Wielspin. Inicjatorami tego, szlachetnego przedsięwzięcia byli: Marcin Deckert (szef kuchni Hotelu Wielspin) i Jakub Grajkowski (sous chef). Kolację, w której uczestniczyło kilkadziesiąt osób, zorganizowano pod hasłem „Trójwymiarowość warzyw”. Wydarzenie uświetnił występ Urszuli Lidwin, która zaśpiewała przeboje Ireny Jarockiej.

Marcin Deckert i Jakub Grajkowski, laureaci m.in. konkursu kulinarnego Gęsina na imieninach, pokazali, że nie pozostają obojętni i chcą pomagać. Dzięki ich inspiracji do Puszczykowa przyjechali znakomici szefowie kuchni: Anna Strażyńska, szefowa kuchni i właścicielka Tawerny Kapitańskiej w Ścinawie Polskiej pod Oławą, Kamil Kuik, młodszy szef kuchni nordyckiej, Adam Lelewer, szef kuchni w hotelu Navigator w Zbąszyniu, Maciej Matecki wraz ze swoim zastępcą Karolem Kuńskim, od roku tworzą kuchnię restauracji Avocado Sushi w Sopocie oraz Paweł Zastawski, Kucharz Odkrycie Roku 2015 w plebiscycie magazynu Kuchnia.

Znakomici kucharze przygotowali na tę specjalną kolację swoje autorskie menu.

– *Każdy z nas przygotowywał jedno danie. Do głównego składnika, jakim było m.in. mięso czy ryby musieliśmy dobrać warzywo, które podawaliśmy na trzy sposoby, aby pokazać jak pospolite warzywa mogą pięknie zagrać równorzędne role na talerzu* – mówili pomysłodawcy kolacji Maciej Deckert i Jakub Grajkowski.

red

PRZEZ ZABAWĘ DO WIEDZY W KLUBIE PUSZCZA

W marcowe popołudnia z utęsknieniem wypatrywaliśmy wiosny. Pewnego dnia zasiadając do odrabiania lekcji postanowiliśmy policzyć ile jeszcze zostało dni kalendarzowej zimy. Z rozpędu policzyliśmy także ilość dni pozostałych do wakacji oraz do wystawienia ocen końcowych. Okazało się, że czasu na zdobywanie i poprawę ocen jest strasznie mało, a do tego jest on przerywany przez święta i długie weekendy, w czasie których o motywację do nauki jest najtrudniej. Postanowiliśmy więc ostro zabrać się do pracy! Pamiętaliśmy jednak, by naukę połączyć z przyjemnością. W ten sposób podczas zajęć plastycznych przygotowaliśmy kolorowe tablice matematyczne z systemem dziesiętnym i z tabliczką mnożenia. Jednak nie taką standardową! Wygląda ona jak tarcza do gry w statki. Dzięki temu niecodziennemu wyglądowi tabliczka mnożenia nie tylko bardziej przykuwa uwagę, ale też daje możliwość wyzywania się na pojedynki. Okazuje się, że H7 to nie tylko trafiony zatopiony, ale wynik mnożenia liczb 7 i 8, czyli 56. Stworzyliśmy także tablicę pokazującą nam jak działa system dziesiętny, którym posługujemy się na co dzień. Postanowiliśmy też odświeżyć stare gry planszowe. Jednak zdecydowanie więcej frajdy sprawiło nam tworzenie własnych gier i zabaw, dzięki którym uczyliśmy się dodawania i odejmowania z użyciem wielu kostek do gry. Sumowanie oczek z 8 kostek to nie lada wyzwanie, szczególnie w młodszych klasach. Nasze zabawy i gry zaowocowały poprawą ocen z matematyki – zatem pierwszy wiosenny sukces za nami.

Oprócz zabaw doskonalących zdolności matematyczne, odświeżyliśmy wiedzę ogólną podczas rozgrywek w „Państwa i miasta” oraz quizów cukierkowych. Zacztywaliśmy się także w nowych książkach. Szczególnie urzekła nas historia Pipi Pończoszanki. Nie zabrakło też zabaw ruchowych oraz zapożyczonych z harcerstwa płasów. Szlifowaliśmy też nasze umiejętności małej motoryki, wyklejając, malując na cukrze, testując rosnące farby naszej produkcji oraz składając origami. Wiele z naszych twórczych produkcji mieściło się w tematyce nadcho-

dzących świąt wielkanocnych. Wszystko to zaktywizowało nasze ciała i umysły do ostatnich miesięcy nauki.

I jeszcze ważna informacja organizacyjna. W lutym nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika KLUBU. Funkcję kierownika świetlicy ponownie obejmuje Justyna Wałkowiak, pedagogka, socjoterapeutka, doradca zawodowa i asystent rodziny.

Przypominamy też o możliwości zapisu uczestników na zajęcia w KLUBIE PUSZCZA po wcześniejszym umówieniu spotkania z kierownikiem świetlicy pod numerem telefonu 530 829 850.

Świetlica Socjoterapeutyczna i Środowiskowa Klub Puszcza prowadzona przez Fundację ReStart jest dofinansowana ze środków budżetowych Miasta Puszczykowa.

Przypominamy, że oferta Klubu Puszcza przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży od 6 do 15 roku życia oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.

Zajęcia w Klubie odbywają się codziennie, od poniedziałku do piątku, w godzinach 14.00 – 18.00, a udział w nich jest całkowicie bezpłatny. Może w nich uczestniczyć każdy, kto chce rozwijać swoje mocne strony i talenty, zwiększyć swoją koncentrację, motywację do nauki lub zmierzyć się ze swoimi kłopotami. Czas spędzony w Klubie, to okazja do spotkań z ciekawymi i inspirującymi ludźmi oraz wspólnych wyjazdów.

Serdecznie zapraszamy do śledzenia naszych działań, na nowo powstałym blogu KLUBU PUSZCZA na stronie www.klubpuszcza.pl. Znajdziecie tam nasze artykuły, zdjęcia i relacje z zajęć oraz informacje o organizowanych przez nas wydarzeniach.

Wszystkim mieszkańcom Puszczykowa i czytelnikom Echa Puszczykowa życzymy radosnych świąt Wielkiej Nocy!

Justyna Wałkowiak
kierownik „KLUBU PUSZCZA”

ZANIECZYSZCZONE POWIETRZE SZKODZI BARDZIEJ NIŻ NAM

Badania prowadzone w wielu miejscach na świecie wskazują na istnienie związku pomiędzy ekspozycją na zanieczyszczenia powietrza a występowaniem różnorodnych negatywnych efektów zdrowotnych. Ekspozycja na zanieczyszczenia powietrza wiąże się również ze zwiększoną umieralnością i skróceniem oczekiwanej długości życia, nawet przy stosunkowo niskich stężeniach zanieczyszczeń.

U osób zdrowych nawet krótkotrwała ekspozycja może wywoływać: stany zapalne, podrażnienie spojówek, krtani i tchawicy, łagodne, przemijające stany zapalne płuc, alergie, patologiczne zmęczenie, spadek tolerancji wysiłku, problemy z pamięcią i koncentracją, wyższy poziom niepokoju, stany depresyjne. Życie w zanieczyszczonym powietrzu może prowadzić do zmian anatomicznych mózgu, udaru mózgu czy Alzheimerera.

Polska ma najbardziej zanieczyszczone powietrze wśród wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Mimo to świadomość istnienia, przyczyn, konsekwencji i wagi problemu zanieczyszczenia powietrza wciąż jest w naszym kraju zbyt niska. W szczególności, wydaje się, że niewystarczająca jest wiedza na temat następstw zdrowotnych narażenia na zanieczyszczenia powietrza, i to nie tylko wśród ogółu społeczeństwa, ale także wśród polityków, urzędników, nauczycieli, a nawet wśród przedstawicieli środowiska medycznego.

Drobne cząstki są niebezpieczne...

Szczególnie ważną, z punktu widzenia ochrony zdrowia i życia ludzkiego szkodliwą substancją obecną w powietrzu jest pył zawieszony. Pył, którego cząstki mają średnicę poniżej 2.5 mikrometra (μm) określany jest jako PM2.5, (analogicznie definiujemy pył PM10). Poza rozmiarami (a także kształtem, w szczególności wielkością powierzchni) cząstek pyłu, wpływ zanieczyszczeń pyłowych na zdrowie zależy też od ich składu chemicznego. W szczególności, w skład pyłu pochodzącego z procesów spalania mogą wchodzić różne szkodliwe dla zdrowia substancje, np. wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) i ich pochodne, aceny i inne wielopierścieniowe związki aromatyczne, związki z grupy dioksyn (PCDD/F), a także metale ciężkie i przejściowe oraz ich związki.

.. i skąd pochodzą

Dobrze znane są przyczyny fatalnej jakości powietrza w Polsce. Jeśli chodzi o całkowitą emisję zanieczyszczeń, to według danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE), głównym źródłem pyłu zawieszonego i dominującym źródłem zarówno WWA, jak i związków z grupy dioksyn są w Polsce „procesy spalania poza przemysłem”. Pod tą nazwą kryją się przede wszystkim zanieczyszczenia generowane przez domowe piece, kotły i kominki opalane węglem i drewnem [KOBiZE]. Dodatkowo, często używane jest paliwo bardzo złej jakości (jak np. muł węglowy czy tzw. flotokonzentrat, które w większości państw UE nie są w ogóle dopuszczone do stosowania w gospodarstwach domowych). Stosowanie takiego opału skutkuje bardzo wysokim poziomem emisji zanieczyszczeń pyłowych. W domowych piecach i kotłach nierzadko spalane są też różne odpady komunalne (tworzywa sztuczne, meble). Spalanie tego typu odpadów może być źródłem emisji wielu szkodliwych substancji, w tym związków o wysokiej toksyczności (np. cyjanowodoru) oraz substancji kancerogennych (m. in. węglowodorów aromatycznych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych i związków z grupy dioksyn).

Dioksyny, które zabijają

Związki z grupy dioksyn (PCDD/F) są niebezpieczne dla zdrowia ludzkiego nawet w bardzo małych dawkach, powodując m.in. zaburzenia gospodarki hormonalnej, problemy z płodnością oraz negatywnie oddziałując na rozwijający się płód. Najbardziej znana substancja z tej grupy, 2,3,7,8-tetrachlorodi-

benzo-p-dioksyna (TCDD) została sklasyfikowana przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem (IARC) jako substancja kancerogenna dla ludzi. Negatywny wpływ nawet niewielkich dawek dioksyn pokazują nie tylko badania epidemiologiczne, ale także prowadzone od kilku dekad badania na zwierzętach laboratoryjnych. Dioksyny są związkami trwałymi i kumulują się w organizmach żywych, a zatem negatywne efekty zdrowotne ekspozycji na te substancje mogą pojawić się dopiero po dłuższym czasie.

Z dostępnych badań wynika, że w sezonie zimowym stężenia dioksyn w powietrzu mogą być nawet kilkadziesiąt razy wyższe niż w krajach Europy Zachodniej. Także gleba i rośliny mogą być skażone dioksynami, nie tylko przez bogaty w te substancje pył opadający z kominów, ale także popiołami z paleńsk, często zawierającymi bardzo wysokie dawki dioksyn. W konsekwencji, jak pokazały niedawno prowadzone w Polsce badania, jaja kurze z przydomowych hodowli mogą zawierać ponadnormatywne ilości dioksyn. Polska jest jednym z głównych emitentów dioksyn w Unii Europejskiej. Większość emisji tych związków pochodzi obecnie nie z przemysłu, lecz z domowych kotłowni i pieców na paliwa stałe, w których nierzadko spalane są odpady węglowe (muł, flotokonzentrat) i komunalne (np. tworzywa sztuczne, drewno impregnowane lub lakierowane). Ważnym źródłem dioksyn jest też spalanie odpadów komunalnych na otwartej przestrzeni.

Wpływ zanieczyszczeń powietrza na organizm ludzki:

- ➔ problemy z oddychaniem, podrażnienie oczu, nosa i gardła, kaszel, katar, zapalenie zatok,
- ➔ nowotwory: rak płuc i pęcherza moczowego, nowotwory głowy i szyi: rak krtani, gardła, zatok, jamy ustnej,
- ➔ zawał serca, nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna serca, zaburzenia rytmu serca, niewydolność serca,
- ➔ zaostrzenie astmy, rak płuca, zaostrzenie POChP (Przewlekłej obturacyjnej choroby płuc), częstsze infekcje dróg oddechowych.
- ➔ problemy z pamięcią i koncentracją, wyższy poziom niepokoju, stany depresyjne, zmiany anatomiczne w mózgu, przy spieszone starzenie się układu nerwowego, udar mózgu.
- ➔ niska waga urodzeniowa, obumarcie płodu, przedwczesny poród.

Skutki zdrowotne ekspozycji na zanieczyszczenia powietrza

Ekspozycja na zanieczyszczenia powietrza powoduje całe spektrum efektów zdrowotnych, które można zobrazować w postaci piramidy. Na samym jej dole umiejscawiamy efekty najłagodniejsze, ale i występujące najczęściej (np. nieodczuwalne zmiany fizjologiczne). Im wyżej zaś, tym skutki zdrowotne są rzadsze, ale i poważniejsze. Wreszcie, na samej górze piramidy mamy zgony przypisywane wpływowi zanieczyszczeń.

Związek między ekspozycją na zanieczyszczenia powietrza a umieralnością badany był od dawna i jest obecnie dobrze udokumentowany. Wynika to zapewne w dużej mierze z faktu, że liczbę zgonów w danym okresie i w danej populacji znamy zazwyczaj z bardzo dużą dokładnością, w przeciwieństwie np. do liczby zaostrzeń astmy czy infekcji dróg oddechowych.

Od czasu Wielkiego Smogu Londyńskiego i podobnych tragicznych zdarzeń w połowie XX wieku, wiadomo że nawet krótkotrwała narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń powietrza znacząco zwiększa umieralność.

Największy wpływ na umieralność ma długotrwała ekspozycja na zanieczyszczenia powietrza. Wpływ ten obserwuje się już przy stężeniach zanieczyszczeń niższych niż te, z jakimi mamy obecnie do czynienia w Polsce.

Większość zgonów przypisuje się wpływowi drobnych pyłów (PM2.5).

Zarówno krótkoterminowa, jak i długoterminowa ekspozycja na zanieczyszczenia powietrza wiąże się ze wzrostem ciśnienia tętniczego krwi, a także ze znaczącym zwiększeniem ryzyka wystąpienia niedokrwiennego udaru mózgu i zawału mięśnia sercowego.

Więcej zgonów przypisywanych narażeniu na zanieczyszczenia powietrza związanych jest z chorobami układu krążenia niż z chorobami układu oddechowego.

Szacuje się, że w ostatnich latach w Polsce, zanieczyszczenia powietrza przyczyniają się do ok. 26–48 tys. (w zależności od przyjętych założeń) przedwczesnych zgonów rocznie.

Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem (IARC) sklasyfikowała zanieczyszczenie powietrza zewnętrznego ogółem, pył zawieszony oraz spaliny emitowane przez silniki Diesla jako substancje o udowodnionym działaniu rakotwórczym.

W Polsce narażenie osoby dorosłej na rakotwórczy benzo[a]piren zawarty w powietrzu odpowiada (w zależności od miejsca zamieszkania i poziomu aktywności fizycznej) wypaleniu od kilkuset do nawet kilku tysięcy papierosów rocznie!

U dzieci i młodzieży narażenie na zanieczyszczenia powietrza wiąże się z gorszymi wynikami w nauce i testach psychometrycznych.

Wykazano, że drobne cząstki pyłu zawieszzonego mogą przenikać do mózgu.

W naszym kraju problemem są jednak nie tylko wysokie średnie roczne stężenia zanieczyszczeń pyłowych. W sezonie grzewczym w wielu miejscach w Polsce średnie godzinne stężenia pyłu zawieszzonego podlegają w ciągu doby znacznym wahaniom, osiągając nieraz bardzo wysokie wartości, utrzymujące się przez kilka/kilkanaście godzin. Bardzo wysokie bywają również stężenia 24-godzinne.

Chrońmy nasze dzieci

Negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza na układ oddechowy zaczyna się już na etapie życia płodowego. Wyższe narażenie ciężarnej matki na pył PM2.5 i WWA pociąga za sobą liczne negatywne skutki zdrowotne u dziecka, m.in. przekładając się także na gorszy rozwój i funkcjonowanie układu oddechowego w wieku późniejszym. Zaobserwowano między innymi, że wyższa prenatalna ekspozycja na substancje z grupy WWA była związana z częstszym występowaniem objawów świadczących o zapaleniu górnych i dolnych dróg oddechowych u niemowląt.

Z kolei dzieci narażone w okresie prenatalnym na wyższe stężenia zanieczyszczeń pyłowych miały w wieku pięciu lat niższe wartości całkowitej objętości wydechowej płuc (średnio o ok. 100 ml). U dzieci takich znacznie częściej występowały też infekcje dróg oddechowych. Okazało się także, że prenatalna ekspozycja na nawet stosunkowo niskie stężenia PM2.5 zwiększa podatność na nawracające zapalenie oskrzeli i zapalenie płuc. Efekt ten obserwowano zarówno u dzieci, u których astmy nie stwierdzono, jak i w znacznie większym stopniu, u dzieci astmatycznych. Lekarze podkreślają też, że nawracające infekcje dróg oddechowych i zapalenie płuc przebyte w dzieciństwie mają istotny wpływ na sprawność wentylacyjną płuc w późniejszym wieku. Warto zwrócić uwagę, że dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym są grupą szczególnie narażoną na negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza, gdyż ich system odpornościowy, a także układ oddechowy nie są w peł-

ni wykształcone (w przypadku układu oddechowego przynajmniej do siódmego-ósmego roku życia).

Nasze płuca nie są w stanie tego wytrzymać...

Badania prowadzone w wielu miejscach na świecie pokazują wyraźnie, że zanieczyszczenia powietrza, tak zewnętrznego, jak i wewnętrznego, znacząco zwiększają zapadalność i umieralność związaną z rakiem płuc. Przemawiające do wyobraźni jest przeliczenie ilości wdychanego z powietrzem benzo(a)pirenu na równoważną liczbę papierosów, którą musiałaby wypalić osoba dorosła o przeciętnej aktywności fizycznej, by dostarczyć do organizmu taką samą ilość tej substancji. W zależności od miejscowości i uwzględnianego roku, równoważnik ten może wynosić od kilkuset do nawet 3 tysięcy papierosów rocznie! Poza rakiem płuc, wpływowi zanieczyszczeń powietrza przypisuje się też zwiększone ryzyko występowania raka pęcherza moczowego.

... i serce też

Pył zawieszony i niektóre substancje gazowe, inhalowane do płuc wywołują nasilony stan zapalny, które go skutki odczuwane są przez cały układ krążenia. Przyjmuje się, że im mniejsza średnica aerodynamiczna cząstek pyłu zawieszzonego, tym większa jego szkodliwość dla zdrowia. Drobne cząstki pyłu przedostają się z pęcherzyków płucnych do układu krążenia, a następnie dalej do narządów wewnętrznych, gdzie wywołują negatywne skutki zdrowotne zapoczątkowane przez stan zapalny, stres oksydacyjny i wtórną aktywację sympatycznego układu nerwowego. W zakresie naczyń toczący się proces zapalny prowadzi do uszkodzenia śródbłonna, destabilizacji oraz powstawania nowych blaszek miażdżycowych. Wtórnie dochodzi także do uwalniania substancji obkurczających naczynia i wzrostu oporów naczyniowych, co między innymi może tłumaczyć opisywany u osób narażonych na zanieczyszczenia powietrza wzrost ciśnienia tętniczego krwi i wzrost oporności na leki hipotensyjne. Wzrost średnich rocznych stężeń PM2.5 wiązał się ze wzrostem ciśnienia skurczowego średnio o 1.7 mmHg, zaś rozkurczowego o średnio o 0.8 mmHg. Mówiąc o związkach między narażeniem na zanieczyszczenia powietrza ciśnieniem tętniczym, warto również zaznaczyć, że pacjenci z nadciśnieniem tętniczym, w porównaniu do osób zdrowych, są bardziej podatni na szkodliwy wpływ zanieczyszczeń powietrza na układ krążenia. Wieloletnie narażenie na zanieczyszczenia, jakie ma miejsce u mieszkańców najbardziej zanieczyszczonych miast daje efekt kumulacji negatywnych dla układu sercowo-naczyniowego skutków zdrowotnych, włącznie ze wzrostem częstości zawałów mięśnia serca, udarów mózgu, zgonów. Pomimo postępu w farmakoterapii i inwazyjnych technikach terapii, niewydolność serca jest nadal wiodącą przyczyną zgonu, nawet przy uwzględnieniu zgonów z powodu nowotworów złośliwych. Co istotne, wykazano ścisły związek między krótkoterminową ekspozycją na zanieczyszczenia powietrza a wzrostem zaostreżeń niewydolności serca.

Lista szkodliwych, udowodnionych oddziaływań pyłów na nasz organizm jest tak długa, że właściwie można powiedzieć, że zabijamy się na własne życzenie. W tej sytuacji podjęcie szybkich, skutecznych i zakrojonych na dużą skalę działań, które radykalnie zmniejszyłyby emisję pyłów w Puszczykowie powinno być najważniejszym celem władz miasta i mieszkańców.

dr nauk med. Agata Epsztajn-Brodziak

Autorka jest kierownikiem oddziału rehabilitacji szpitala w Puszczykowie, mieszka w Puszczykowie

Cykl opowieści o mieszkańcach Wielkopolskiego Parku Narodowego musi się oczywiście zacząć od naszego symbolu – puszczyka (od 1963 roku Park zaczął stosować emblemat w formie puszczyka na gałęzi dębu z inicjałami W.P.N., według projektu słynnego ornitologa prof. Sokołowskiego), który znalazł swoje miejsce również w herbie Puszczykowa. Nazwa gatunkowa brzmi puszczyk zwyczajny, jednak to absolutnie nie jest zwyczajny ptak. W innych językach puszczyka nazywa się sową płową lub brązową, ale także leśną czy kocią. Nazwa łacińska *Strix aluco* znaczy tyle co „sycząca sowa”. W mitologii rzymskiej *strix* oznaczało kobiecego demona, odpowiada to włoskiemu słowu *strega* - wiedźma, które możemy wiązać ze słowiańską strzygą, czyli wampirzycą. Można znaleźć także bardziej mroczne tłumaczenie, odnoszone do całej rodziny puszczykowatych – sowy, które wysysają krew niemowląt... Mój Boże, chyba tylko człowiek jest w stanie wymyślać takie głupoty! Ale cóż, sowy generalnie z powodu swojego trybu życia, a przede wszystkim bardzo skromnej (delikatnie mówiąc) na ich temat wiedzy, zostały wraz z nietoperzami, węzami, ropuchami zaliczone do przedstawicieli ciemnej strony mocy. Zanim stały się symbolem mądrości były kojarzone z szatańskimi praktykami i śmiercią.

Opisując gatunki w celu ich rozpoznania postępujemy się m.in. informacją o ubarwieniu. I tu czeka nas pierwsza niespodzianka – możemy spotkać dwie odmiany barwne puszczyków – brązową i szarą. Oczywiście ptaki o różnym ubarwieniu mogą się swobodnie krzyżować, bo to nadal ten sam gatunek, a w takim wypadku wśród pisklaków mogą znaleźć się i rudzielce i szaraczki. Dorosłe są większe od gołębi (średnio 40 cm i ok. 0,5 kg) a rozpiętość skrzydeł może przekroczyć metr. Sylwetka, zwłaszcza w locie, jest bardzo charakterystyczna. Pamiętam swoje pierwsze spotkanie z puszczykiem – wieczorem zza moich pleców wyleciał bezszelestnie ptak „bez głowy”, nie muszę chyba dodawać jak się wystraszyłem! Ten charakterystyczny wygląd zawdzięcza pozornemu brakowi szyi. Generalnie upierzenie u sów trochę nas oszukuje, bo są mocno napuszone i wyglądają dzięki temu dość solidnie, ale bez piór to takie chude, ale mocno nastroszone kurczaczki z potężnym dziobem i szponami, no i oczywiście z szyją i to jaką! Nikt tak nią kręcić nie potrafi jak sowy właśnie, obracają głowę nawet o 270 stopni i nie skręcają karku! Umożliwia im to specjalna budowa kręgosłupa, który nie tylko jest elastyczny, ale dzięki swojej oryginalnej konstrukcji nie zamyka naczyń krwionośnych przy skręcaniu szyi.

Napisałem wcześniej, że puszczyk wyleciał bezszelestnie. No właśnie, czy to tylko taki „poetycki” opis? Otóż nie! Lot zostaje wyciszony dzięki temu, że krawędzie piór pokryte są delikatnym puszkim wygłuszającym ich ocieranie. Dodatkowo lotki (pióra umieszczone na skrzydłach) mają „ząbki” zapobiegające zawirowaniom powietrza w locie. To tylko jedno z przystosowań tego nocnego łowcy. Oko puszczyka jest czarne i na próżno szukać w nim różnicy pomiędzy tęczęwką a żrenicą, no jak to u czarownicy. Wzrok jest na tyle ważnym zmysłem dla sów, że posiadają aż trzy powieki! Górna służy do mrugania, dolna zamyka się kiedy ptak śpi, trzecia nazywana jest migotką i ma postać mlecznej błony, nasuwającej się na oko by zwilżyć i oczyścić rogówkę. Rozstaw między oczami jest niewielki i dlatego, w odróżnieniu od innych ptaków, oczy sów zwrócone są do przodu, jak w ludzkiej twarzy. Daje to, podobnie jak u nas, zdolność widzenia stereoskopowego, a więc dzięki szerokiemu kątowni widzenia umożliwia postrzeganie głębi i szacowanie od-

ległości. Duże oczy umożliwiają szerokie otwarcie źrenicy, a błona odbłaskowa, znajdująca się za siatkówką, wzmacnia jasność widzenia. Dzięki temu puszczyk może polować nocą, a jego oko jest ok. 2,5 raza wrażliwsze na światło od oka ludzkiego. Jednak w bezksiężycowe noce, w kompletnej ciemności, nawet tak dobry wzrok się nie przyda. W bajkach dla dzieci sowy, przedstawiane jako mądre i czytane, noszą często okulary. Skojarzenie to wiąże się z charakterystycznym układem piór wokół oczu, tzw. szlarą. Tworzą ją krótkie i sztywne pióra, a jej rolą jest skupianie fal dźwiękowych, co ułatwia usłyszenie najdrobniejszego szmeru. Otwory uszne położone są na krawędzi szlary, co ciekawe – niesymetrycznie. Dzięki temu dźwięki dochodzą do nich w różnym czasie, a to wpływa na precyzyjne ustalenie lokalizacji ofiary. Kto zatem znajduje się w menu naszego bohatera? To przede wszystkim gryzonie: szczury, myszy czy nornice. Ale spektrum może być zdecydowanie szersze - od dżdżownic, owadów, przez krety, jaszczurki, żaby, po ptaki czy nietoperze. Schwytany delikwent zwykle potykany jest w całości. Ponieważ sowy nie trawią chitynowych pancerzy owadów, kości, piór czy sierści, wypluwają je w postaci pakietów zwanych wdzięcznie wyplówkami. Dzięki ich badaniu uzyskuje się cenne informacje na temat składu gatunkowego pokarmu.

A gdzie mieszka ten „nasz koleżka”? Najchętniej wybiera dziuple, wykorzystując zwykle kilka, z których każda pełni inną rolę – w jednej wysiaduje jaja, a potem opiekuje się pisklakami, w innej

może odpoczywać w ciągu dnia, a w jeszcze innej ma spiżarnię. Zdarza się, że zajmuje gniazda innych ptaków, wyjątkowo zakłada je na ziemi czy w norze. W miastach potrafi zaadaptować strych, poddasze czy nawet komin. Można powiesić dla niego również budkę lęgową, określoną jako typ E, która ma oczywiście odpowiednie gabaryty i zawieszana jest min. 6 m nad ziemią. Gody rozpoczynają się już zimą. Samiec w tym czasie przynosi wybrance jedzenie, puszy się i wykonuje akrobacje powietrzne, by przekonać damę swojego serca. Charakterystyczny jest głos samca, którym wabi samicę a jednocześnie informuje innych o zajętych terytorium. W kluczach, atlasach, przewodnikach piszą o „żałobnym” pohukiwaniu, rozpoczynającym się od przeciągłej, opadającej sylaby huuuuuh, potem 4 s przerwy i krótka sylaba hu, po której następuje seria szybkich, drżących sylab hu' hu' hu', zakończona znów przeciągłą, opadającą huuuuuh. Oczywiście odgłosów jakie wydają puszczyki, zarówno samce, jak i samice, jest znacznie więcej, w zależności od sytuacji, zainteresowanych odsyłam nie tyle do lektury, co do nagrań. Puszczyki należą do ptaków monogamicznych. Jaja, zwykle w ilości 2-6 sztuk, składane są wczesną wiosną, w połowie marca, a w miastach nawet znacznie wcześniej. Wysiaduje je wyłącznie samica, samiec zapewnia jej wikt w tym czasie. Białe, puchowe pisklaczki klują się po miesiącu, po kolejnych dwóch będą zdolne do lotu, do tego czasu rodzice dokarmiają pociechy, a one spacerują po gałęziach drzew. Nierzadko zdarza się, że spadną... Jednak z uwagi na grubą warstwę puchu, lądują zwykle bezpiecznie i za pomocą dzioba i szponów, same potrafią wspiąć na drzewo. Jeśli zdarzy się nam znaleźć takiego pisklaka, nie powinniśmy go pod żadnym pozorem (chyba, że zobaczymy krew czy jakieś wyraźne ślady kontuzji, typu złamania) zabierać! Rodzice zatroszczą się już odpowiednio o swoje potomstwo, a my nie narazimy malucha na stres, który może skończyć się śmiercią, a siebie na atak dorosłych ptaków.

dr inż. Rafał Kurczewski
z-ca dyr. ds. Ochrony Przyrody i Natura 2000 w WPN

ORTOGRAFICZNE POTYCZKI

W piątek, 9 marca w sali konferencyjnej hali widowiskowo-sportowej w Puszczykowie odbył się miejski etap XVII powiatowego konkursu „Potyczki ortograficzne” dla uczniów klas szóstych szkół podstawowych.

Do miejskiego etapu przystąpiło sześcioro uczniów z obu szkół, wyłonionych w etapie szkolnym. Szkołę Podstawową nr 1 im. Adama Mickiewicza reprezentowali: **Maria Kocik, Kacper Zawartowski, Oliwia Krupa.**

Natomiast Szkoła Podstawowa nr 2 im. Powstańców Wielkopolskich była reprezentowana przez: **Cecylię Kurpaską, Oliwię Antkowiak i Alicję Niedbatę.**

Do finału zakwalifikowali się uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2 i to oni będą reprezentować Puszczykowo w ostatnim etapie konkursu, który odbędzie się w Koziegłowach.

Nagrody mistrzom ortografii wręczał zastępca burmistrza miasta Puszczykowa Władysław Ślisiński. Wszystkim uczestnikom tego etapu gratulujemy znalezienia się w tak zaszczytnym

gronie najzdolniejszych szóstoklasistów naszego miasta, a trójce z „dwójki” życzymy dodatkowo powodzenia na ostatnim etapie „Ortograficznych potyczek”.

Agnieszka Hahuła/Referat Promocji, Kultury i Sportu

DZIEŃ KOLORÓW W DWÓJCE

W poniedziałek, 5 lutego 2018 roku, a więc jeszcze w karnawale klasy I-III wzięły udział w Dniu Kolorów. Wcześniej wychowawcy wylosowali kolor, jaki ich uczniowie mieli zaprezentować innym klasom. W ramach zabawy dekorowano sale, przygotowywano poczęstunek oraz występ, na odpowiedni

kolor ubierały się także dzieci. Wiele radości dało im odwiedzanie się nawzajem, oglądanie dekoracji oraz występów kolegów i koleżanek z innych klas, próbowanie kolorowych napojów i smakołyków. Tego dnia było niezwykle barwnie i ciekawie.

SP nr 2

DZIECIAKI SADZENIAKI

Wyjątkowy sposób świętowali Dzień Kobiet uczniowie klasy IIIe SP nr 2. Z tej okazji odwiedzili hipermarket budowlany Leroy Merlin w Komornikach i wzięli udział w bardzo ciekawych i pouczających warsztatach „Dzieciaki Sadzeniaki”. Zajęcia składały się z części teoretycznej i praktycznej. Uczniowie obejrżeli prezentację na temat pozytywnego wpływu roślin na nasze życie i poznali m.in. największe, najmniejsze, najwyższe i najcięższe rośliny. Mieli też okazję posadzić swoją roślinkę doniczkową, a następnie zabrać ją ze sobą do domu i tam o nią dbać. Pracownicy Leroy Merlin zadbałi o to, by dzieci czuły się u nich, jak u siebie w domu. Nie tylko oprowadzili je po sklepie, ale ugościli owocami, słodyczkami i sokami, a na zakończenie, każde dziecko dostało dyplom potwierdzający wzięcie udziału w warsztatach.

SP nr 2

ŚLADAMI POWSTANIA WIELKOPOLSKIEGO

1 marca 2018 r. uczniowie klasy 6b SP nr 2 w Puszczykowie im. Powstańców Wielkopolskich zainaugurowali rozpoczęcie obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Uczniowie wraz z wychowawcami Kamilą Piechowiak-Marcinkowską i Agnieszką Kańską odwiedzili Muzeum Powstania Wielkopolskiego. Obejrzelśmy również film „Zdobycie Ławicy”. Święto naszego patrona będziemy obchodzili cały rok, wykonaliśmy już albumy o powstaniu, a 17 marca br. uczniowie klas 7a i 7c – Mateusz Martusewicz, Mateusz Tobys, Cyryl Rytlewski, Krystyna Szwed i Jan Hańćkowiak, będą reprezentowali naszą szkołę w etapie wojewódzkim Konkursu Wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim „Tobie Polsko ta kropla krwi...”

Kamila Piechowiak-Marcinkowska

ŚLIZGAWKA SPORTOTEKI

Kilkanaście dni zimowej aury pozwoliły na uruchomienie przez Sportotekę bezpłatnego naturalnego i bezpiecznego lodowiska. Taflę wylano na ternie między dmuchanym namiotem a halą Sportoteki. Ci, którzy nie mieli własnych łyżew mogli bezpłatnie wypożyczyć je w budynku, na terenie rekreacyjno-sportowym przy ul. Kościelnej. Teren, gdzie funkcjonowało lodowisko jest oświetlony, więc ślizgawka czynna była do godz. 20:00.

red

FERIE W JEDYNCE

W dniach od 12.02- 23.02. 2018 roku uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Puszczykowie skorzystali z zimowej oferty wakacyjnej, biorąc udział w 2-tygodniowych turnusach półkolonii dla dzieci. Uczestnicy otrzymali obiad oraz została im zapewniona opieka kadry wychowawców. Dzieci podczas wakacji zimowych brały udział w zajęciach organizowanych na terenie szkoły. Były to między innymi turnieje sportowe, warsztaty plastyczne oraz gry i zabawy. Dwukrotnie odbył się wyjazd do kina na projekcję filmów „Pszczółka Maja” i „Jaskiniowiec”. Dodatkową atrakcją był udział w Spektaklu w Planetarium. Dzieci odwiedziły również Park Rodzinka i kręgielnię Niku, gdzie miały okazję aktywnie spędzić czas wolny. W ramach półkolonii nasi uczniowie uczestniczyli również w grze terenowej – Lasertag. Spędzony razem czas będziemy mile wspominać.

Agnieszka Sibilak

ZAJĘCIA Z PIERWSZEJ POMOCY

Grupa uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Puszczykowie, zakończyła naukę pierwszej pomocy. Zajęcia prowadzone były przez dwie przeszkolone w tym względzie nauczycielki w ramach szkoleń prowadzonych przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. Dzieci zdobyły podstawowe umiejętności, nauczyły się, w jaki sposób pomóc osobie poszkodowanej. Mamy nadzieję, że dzięki takim zajęciom, w przyszłości dzieci bez oporu udzielą pierwszej pomocy. Na koniec wszyscy uczestnicy otrzymali certyfikaty i dyplomy potwierdzające ich wiedzę.

Agnieszka Sibilak

W 1898 roku, sto dwadzieścia lat temu, niedaleko dworca kolejowego, uruchomiono pierwszą restaurację w Puszczykowie, czyli Restaurację Leśną. Pierwszym jej właścicielem był Paul Mandel, który w Poznaniu prowadził, znaną nawet w Paryżu, restaurację Bismark Tunnel, której specjalnością było piwo bawarskie.

Warto dodać, że Paul Mandel pochodził z Kotli koło Głogowa. Restauracja Leśna była architektonicznie wzorowana na poznańskiej restauracji Paula Mandla. Leśna była otwierana w okresie sezonu letniego, kiedy to do Puszczykowa przyjeżdżali poznaniacy na spacer po sosnowym lesie lub na kąpiele w Warcie. Można było w niej zamówić ciepłe potrawy m.in. pieczoną szynkę w cieście oraz pyszne piwo niemieckie. Część obiektu była przeznaczona na wynajem dla przybywających gości, którzy mogli skorzystać z „ogrodu, dwóch meblowanych pokoi, kuchni”. Z powodu bardzo dobrej lokalizacji restauracja była rozbudowywana o kolejne objekty.

Syn puszczykowskiego „pioniera” Tadeusz Szulc pisał w swoich wspomnieniach, że „latem dominowała nad wszystkimi lokalami małymi [przez] długie lata restauracja leśna Mandla”. Każdego lata właściciel lokalu starał się urozmaicać swoim gościom czas organizując zabawy, koncerty i szereg innych imprez okolicznościowych takich jak choćby występy Orkiestry pułku dolnośląskiej artylerii nr 5, dyrygowanej przez Artura Sassa, które odbywały się trzy razy w sezonie, z reguły w środę. Nosily nazwę: „Nocny letni koncert wojskowy”. W 1909 roku w restauracji Mandla urządzono z kolei „Igrzyska”, czyli zawody sportowe zorganizowane przez Niemieckie Towarzystwo Komunikacyjne, na które przybyło około dziesięć tysięcy mieszkańców Poznania. Po raz pierwszy od dłuższego czasu społeczność niemiecka i polska bawiły się wówczas razem.

W 1916 r., dwa lata po śmierci Mandla, Restaurację Leśną przejął w dzierżawę J. Stenzel. Uroczyste otwarcie lokalu nastąpiło na początku maja 1916 r. Nowy kierownik lokalu w ogłoszeniach prasowych „z wysokim szacunkiem” zapraszał do skorzystania z usług restauracji proponując piwa, likiery, wina, kawę oraz pieczywo. Zaledwie trzy lata później dzierżawę nad „Leśną” objął Franciszek Jankowski, o czym informował w specjalnym ogłoszeniu, podkreślając, że jest prawdziwym kulinarnym „fachowcem”. Zapraszał on do restauracji zaznaczając, że rozszerzył jej asortyment o wyroby cukiernicze.

Po 1919 roku, w wolnej już Polsce, lokal zaczęła prowadzić Wanda Mandel z domu Ratajczak, która była Polką i drugą żoną Paula Mandla. Urządzała w swoim lokalu liczne imprezy skierowane zarówno do letników z Poznania jak i do mieszkańców Puszczykowa. Ostatecznie w 1937 roku Mandłowa sprzedała „Leśną” Stanisławowi Józwiakowi, a sama zaczęła prowadzić lokal przy drodze do Łęczycy. Nowy właściciel Restauracji Leśnej przebudował ją w pewnym stopniu, zyskała m.in. „własny park dla aut”. Restauracja oferowała wyborną kuchnię oraz „dobrze pielęgnowane napoje”. Jak pisze J. Miszewski: „W okresie sezonu letniego [...] od maja do września lokal ten był tłumnie odwiedzany przez wycieczkowiczów z Poznania. Atrakcją tego lokalu poza dobrą kuchnią były dansingi w czwartki, soboty, i niedziele gdzie do tańca przygrywała orkiestra 7-go pułku strzelców konnych”.

W czasie II wojny światowej Restauracja Leśna został przejęta przez Niemca L. Piechlera, który przemianował restaurację na Waldgaststatte. Po tym okresie działalności przetrwały głównie pocztówki, które przedstawiały zadbane objekty restauracyjne. Tuż przed przejściem frontu, pod koniec wojny, obiekt przeznaczony był pod magazyn części samochodowych.

Po II wojnie światowej budynki restauracji zostały podzielone. W najładniejszym z obiektów (obecnie – ul. Wczasowa 8) uruchomiono na nowo Restaurację Leśną. W drugim budynku uruchomiono Kino Wiejskie nr 19, które funkcjonowało do cza-

su uruchomienia w połowie lat pięćdziesiątych Kina Wczasowicz przy ulicy Poznańskiej. W tym budynku odbywały się pierwsze spotkania Arkadego Fiedlera z mieszkańcami Puszczykowa. Restauracja Leśna prowadzona była przez Poznańskie Zakłady Gastronomiczne, a następnie przez Społem. W prasie reklamowano ją tak: „Restauracja Leśna w Puszczykowie zaprasza turystów pieszych i zmotoryzowanych na smaczne wysokokaloryczne posiłki”. W lokalu podawano śniadania, obiady i kolacje, można było spożyć pełen zestaw dań garmazeryjnych, drobiowych, rybnych i jarskich. Bufet posiadał pełen asortyment wódek gatunkowych, win importowanych, piw, wód mineralnych oraz soków owocowych. W Restauracji Leśnej organizowano wesela, imprezy okolicznościowe, kursokonferencje oraz do dzisiaj pamiętane dancingi, przyjmowano również zamówienia licznych wycieczek, które przybywały w tym czasie do wczasowego Puszczykowa. W reklamie podkreślano, że obsługa restauracji jest sprawna i uprzejma. W czasach PRL-u lokal był czynny od 9 do 20 i posiadał kategorię III.

W latach osiemdziesiątych sytuacja lokalu pogorszyła się w wyniku spadku ilości wczasowiczów przybywających do Puszczykowa. Lokal zmienił nazwę na Capri, a w menu pojawiła się pierwsza puszczykowska pizza. Po transformacji ustrojowej budynki zostały przejęte przez miasto Puszczykovo i sprzedane. Do niedawna budynki pełniły funkcje produkcyjne. W 2009 roku dawny budynek Restauracji Leśnej został wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków. W drugim budynku po Restauracji Leśnej uruchomiono salkę Leśną i wyeksponowano niektóre elementy architektoniczne budynku z początku XX wieku. Poszukuję zdjęć restauracji puszczykowskich z okresu PRL-u w szczególności restauracji Leśnej. Zachęcam do kontaktu ze mną pod numerem 508467405 lub pod adresem poczty elektronicznej: krzyzanskimaciej@gmail.com.

Maciej Krzyżański
członek Koła Historycznego

SIATKARSKI DZIEŃ KOBIEŃ

Jak co roku w marcu Miasto Puszczykowo zaprosiło panie do sportowego świętowania Dnia Kobiet. 10 marca w hali widowiskowo-sportowej w Puszczykowie odbył się turniej siatkówki. Do rywalizacji zgłosiły się cztery drużyny. Zwycięstwo

odniosła drużyna "Chicas Buenas" przed "Legionem Samobójców", "Płonącymi Żyrafami" i "MKS Puszczykowo". Burmistrz Miasta wręczył wszystkim paniom kwiaty, medale oraz okolicznościowe koszulki. Dziękujemy za wspólną zabawę.

Joanna Hejnowicz / Referat Promocji, Kultury i Sportu

Fot. Ela Kozłowska

SPORT

1/4 MISTRZOSTW POLSKI KADETÓW W SIATKÓWCE

Puszczykowska hala jest bardzo ceniona przez siatkarzy. Dlatego też klub Enea Energetyk Poznań postanowił zorganizować ćwierćfinały siatkarskich Mistrzostw Polski kadetów właśnie w naszym mieście. Odwiedzili nas młodzi siatkarze z klubów, które na arenie krajowej odnoszą znaczące sukcesy. Z najbardziej znanych były to AZS UWM Olsztyn, EKS Skra Bełchatów, Enea Energetyk Poznań, a także MKS Orion

Sulechów, UKS Olimp Opole Lubelskie i JKS Spartakus Jawor. Rozgrywki toczyły się przez cztery dni, od 1 do 4 marca. Do półfinałów awansowały dwie drużyny: EKS Skra Bełchatów i Enea Energetyk Poznań. Życzymy im sukcesów w dalszych rozgrywkach. Szczególnie gospodarzom turnieju i jedynym reprezentantom Wielkopolski na szczeblu ogólnopolskim, czyli klubowi Enea Energetyk Poznań.

Joanna Hejnowicz / Referat Promocji, Kultury i Sportu

WIKTORIA RUTKOWSKA MISTRZYNIĄ POLSKI

Puszczycowianka Wiktoria Rutkowska (AZS Poznań) ponownie zdobyła tytuł Halowej Mistrzyni Polski w kategorii do lat 18. Mistrzostwa odbywały się w lutym w Szczecinie. Sukces tym większy, że Wiktoria wygrała zarówno w grze pojedynczej, jak i deblu!

W singlu po bardzo zaciętym pojedynku, mimo przegranego pierwszego seta, wygrała 2:1 ze swoją imienniczką Wiktoria Saska (Sport Klub Kryspinów). W deblu grając w parze z Martyną Kubką (GKT Nafta Zielona Góra) pokonały 2:0 parę Wiktoria Saska/Aleksandra Wierzbowska (KKS Olsza). Zwycięstwa tym

bardziej cieszą, że Wiktoria zagrała turniej po przerwie, spowodowanej kontuzją.

Wysoką formę puszczykowiec potwierdziła w swojej rodzinnej miejscowości. Tydzień później na kortach Centrum Tenisowego Angie rozgrywano turniej ITF Juniors U18. Również „w domu” Wiktoria wygrała singla, w finale pokonując 2:0 Aleksandrę Jeleń i debla zagranego w parze z Ukrainką Anną Martemyanową. Gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów

Przed Wiktoria teraz matura, więc oprócz treningu na kortach czeka ją... gimnastyka umysłu.

red

BABOLAT CUP DLA ZAWODNIKÓW PTS-U

Starsi zawodnicy nie mieli sobie równych podczas 20. Ogólnopolskiego Turnieju Badmintonu Babolat Cup 2018, który odbył się w dniach 16-18 lutego br. w podszczecińskich Policach. Turniej od lat cieszy się rekordową frekwencją, a liczba zawodników przekracza zazwyczaj 300. W turnieju wystartowało 2 zawodników PTS-u: Paweł Niewoliński i Mateusz Wilczek. Paweł w grach podwójnych 30+ nie miał sobie równych i w parze z zawodniczką ze Słupska Karoliną Sieciechowicz zajął pierwsze miejsce bez straty seta. W grze podwójnej nasi zawodnicy również nie dali szans rywalom, wygrywając w finale z deblem z Warszawy.

Mateusz Wilczek był również o krok od finału w singlu, ale po bardzo wyrównanym pojedynku w półfinale uległ zawodnikowi z Ostrowa Wlkp. zdobywając ostatecznie 3 miejsce i brązowy medal.

Dwa tygodnie po starszych kolegach w Grand Prix Polski Juniorów w Głubczycach „SILESIA CUP” wystartował Kajetan Jeziak. W bardzo mocno obsadzonym turnieju Kajtek dotarł do półfinału, gdzie niestety uległ zawodnikowi z Głubczyc, jak się później okazało przyszłemu zwycięzcy całego turnieju.

PTS

24. MISTRZOSTWA PUSZCZYKOWA W NARCIARSTWIE ALPEJSKIM, BIEGOWYM I SNOWBOARDZIE W CZARNEJ GÓRZE

Sezon zimowy dobiega końca. Mieszkańcy Puszczykowa pożegnali go w najlepszym stylu na 24. Mistrzostwach Puszczykowa w Narciarstwie Alpejskim, Biegowym i Snowboardzie! To niesamowite, że niezmiennie, od tylu lat, atmosfera tej imprezy jest tak wyjątkowa! Tworzą ją przede wszystkim wspólni uczestnicy oraz wspólna pasja do sportów zimowych, która ich łączy. Ku uciesze organizatorów, co roku przybywa zarówno zawodników, jak i kibiców.

W tym roku w wydarzeniu wzięła udział rekordowa liczba mieszkańców naszego miasta! Ponad 230 osób spędziło wspólnie weekend w Czarnej Górze. Uczestników ugościł w tym roku Apart Hotel i Resort Czarna Góra. Po kilku latach, w znanym i lubianym Karpaczu, okazała się to być miłą odmianą.

Tradycyjnie już weekend rozpoczął się imprezą integracyjną. To obowiązkowy punkt programu, chociażby dlatego, że co roku na zawodach pojawia się sporo nowych twarzy. Ci, którzy znają się jak "łyse konie" też chętnie się spotykają, żeby w dobrej atmosferze rozpocząć zawody. Wiosna w górach każe jeszcze na siebie poczekać i dzięki temu pogoda dopisała. Temperatury ujemne i śnieg sprzyjały zimowemu szaleństwu.

W sobotę, po pysznym śniadaniu, wszyscy spotkali się na stoku, gdzie czekała już przygotowana trasa zjazdowa oraz towarzyszące atrakcje. Puszczykowo było oczywiście widoczne na stoku. Liczne flagi, dmuchane namioty i energetyczna muzyka wzbudzała zainteresowanie innych narciarzy i snowboardzistów. Każdy z zawodników musiał przejechać przygotowany slalom dwa razy. Czasy dwóch przejazdów były sumowane i ta suma decydowała o zdobytym miejscu. Rywalizację rozpoczęli najmłodszy. Najpierw zjeżdżali wszyscy narciarze, a następnie snowboardziści. Wesotym przerywnikiem była taneczna rozgrzewka przygotowana przez Maję Sworowską i Basię Nowacką. Wesola atmosfera nie opuszczała grupy przez cały dzień. Kiedy wszyscy uczestnicy mieli już start za sobą, rozbrzmiała głośniejsza muzyka i rozkręciło się tradycyjne, tak zwane „Apres Ski”. Mimo ujemnej temperatury atmosfera była naprawdę gorąca! Na oficjalne wyniki trzeba było poczekać do kolacji i uroczystego rozdania nagród. Wtedy wszystko było już jasne!

Wyniki były bardzo dobre a na listach zaobserwować można było kilka ciekawych debiutów! W kategorii chłopców do lat 9 pierwsze miejsce zdobył **Jakub Burzyński**. Drugi był **Antonii Janaszek** a trzeci **Bartosz Burzyński**. W kategorii chłopcy z roczników 2008 – 2003 pierwszy był **Jakub Standar**, drugi **Franek Zawartowski** a trzeci **Tadeusz Janaszek**.

W dziewczęcej kategorii do 15 lat pierwsze miejsce zdobyła **Ewa Pawlik**, drugie **Pola Miśkiewicz** a trzecie **Hanna Nowakowska**. Wśród chłopaków z rocznika 2001 – 1992 pierwsze miejsce zdobył **Tytus Ostoja**, drugie **Kajetan Konieczny** a trzecie **Andrzej Rychlewski**. Wśród mężczyzn 1991 – 1997 pierwszy okazał się **Mateusz Majchrzak**, drugi **Piotr Zawartowski** a trzeci **Jakub Janaszek**. Wśród kobiet z rocznika 2001

– 1978 zwyciężyła **Klaudyna Janaszek**, drugie miejsce zdobyła **Maria Rychlewska** a trzecie **Natalia Zięba**. Wśród mężczyzn 1972 – 1963 r. Pierwszy okazał się **Olech Ostoja**, drugi **Tomasz Hoffmann** a trzeci **Mikołaj Sworowski**. W kategorii kobiet z rocznika 1977 i starszych pierwsza była **Izabela Cegłowska**, druga **Marzena Palmowska** a trzecia **Katarzyna Burzyńska**. Wśród mężczyzn od rocznika 1962 i starszych pierwsze miejsce zdobył **Wojciech Palmowski**, drugie **Waldemar Zdziabek** a zaszczytne trzecie miejsce **Krzysztof Witt**. W klasyfikacji OPEN najszybszą narciarką okazała się **Klaudyna Janaszek**, natomiast tytuł najszybszego narciarza należy do **Mateusza Majchrzka**. Z roku na rok przybywa snowboardzistów. Wśród kobiet zwyciężyła **Maja Sworowska**. Zaraz za nią uplasowała się **Klaudyna Janaszek** a trzecie miejsce zdobyła **Anna Gołuńska**. Wśród mężczyzn pierwszy był **Jakub Mazurek**, drugi **Antek Cegłowski**, natomiast trzeci **Dawid Krzyżaniak**. Gratulujemy wszystkim zawodnikom i trzymamy kciuki za kolejne sukcesy! Kiedy wszystkie medale, puchary, dyplomy i nagrody zostały rozdane, na sali rozbrzmiała muzyka i rozpoczęła się wspólna zabawa.

Tak udany weekend mija bardzo szybko, dlatego na niedzielę zaplanowana została dodatkowa atrakcja. Morsowanie staje się coraz bardziej popularne a lokalna grupa Puszczykowo Morsuje rośnie w siłę, dlatego po śniadaniu zorganizowana została wspólna kąpiel, w oddalonym kawałku, zalewie w Starej Morawie. Temperatura powietrza wynosiła -4 °C ale odważne „morsy” się nie poddały!

Mistrzostwa nie odbyłyby się bez wsparcia partnerów i sponsorów, dzięki którym z roku na rok poziom imprezy się podnosi. Wszyscy uczestnicy nie mogą się już doczekać kolejnej edycji zawodów, tym bardziej, że będzie to już 25 edycja!

Marta Sworowska

Puszczykowskie Towarzystwo Sportowe

DZIĘKUJEMY!!!

Partner medyczny: **rehasport clinic**

budrem, **Opława**, **SPRINT**, **Cloud**

neopunkt, **MultiBox**, **POLSKIE SŁODCZE**, **YAN LAB.**

DAKINE, **futbolosport.pl**, **oilsports.pl**, **Christiana**, **SPA_larnia**

TRANSPAK, **MARCELKA.PL**, **HOT_elarnia**, **SPRINT**

LONG WAVE, **CZARNA GÓRA RESORT**, **wal-ekspol**, **sporolarnia**

OROZIAK, **BIELIŻNA 714.pl**, **TOBACCO STORE**, **E**

FORNIA, **Flag 90**, **SIS: BRO**, **No Galina**, **REDA**

POROZMAWIAJ Z RADNYMI

2018

KWIECIEŃ

3

WTOREK GODZ. 10:00 - 11:00

TOMASZ POTOCKI

KOMISJA SPRAW SPOŁECZNYCH,
KOMISJA BUDŻETU I ROZWOJU MIASTA

FILIP RYGLEWICZ

KOMISJA BUDŻETU I ROZWOJU MIASTA,
KOMISJA EDUKACJI, KULTURY I SPORTU

KWIECIEŃ

10

WTOREK GODZ. 17:00 - 18:00

DOROTA ŁUCZAK-DYDOWICZ

KOMISJA EDUKACJI, KULTURY I SPORTU,
KOMISJA REWIZYJNA

MAŁGORZATA SZCZOTKA

PRZEWODNICZĄCA KOMISJI EDUKACJI, KULTURY I SPORTU,
KOMISJA REWIZYJNA

PUSZCZYKOWO

MIEJSCE:
BIBLIOTEKA MIEJSKA CAK,
UL. RYNEK 15, PUSZCZYKOWO

niepodległa

HISTORIE PUSZCZYKOWSKICH POWSTAŃCÓW

W tym roku przypada 100. rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz 100. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Z tej okazji oddajemy w Państwa ręce dodatek do Echa Puszczykowa, prezentujący sylwetki bohaterów powstania.

Urząd Miejski w Puszczykowie z okazji obchodów 100-lecia wybuchu Powstania Wielkopolskiego planuje upamiętnić bohaterów powstania, pochowanych na puszczykowskim cmentarzu parafialnym parafii pw. Matki Boskiej Wniebowziętej oraz ufundować tablicę pamiątkową, na której mają znaleźć się nazwiska wszystkich powstańców, którzy byli związani z naszym miastem.

Dlatego zwracamy się do Państwa z prośbą o przekazywanie informacji o powstańcach wielkopolskich, wywodzących się z terenu naszego miasta lub tutaj pochowanych. Z uwagi na zaplanowane prace prosimy przysyłać dane do końca kwietnia na adres promocja@puszczykowo.pl lub biblioteka@puszczykowo.pl

Zapraszamy na kolejne już spotkanie dotyczące organizacji miejskich obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości oraz 100-lecia wybuchu Powstania Wielkopolskiego, które odbędzie się 10 kwietnia (wtorek) o godz. 17.00 w sali konferencyjnej hali widowiskowo-sportowej w Puszczykowie.

Urząd Miejski w Puszczykowie
i Biblioteka Miejska Centrum Animacji Kultury

JULIAN LANGE – NACZELNY KOMENDANT STRAŻY LUDOWEJ

W tym roku przypada 100. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Puszczykowo ma w tym powstaniu swojego bohatera, którym powinno się chwalić. Jest nim Julian Bolesław Lange – naczelny komendant Straży Ludowej.

Lange urodził się w Chęłmnie 9 stycznia 1873 roku. W latach 1890–1900 przebywał w Berlinie, gdzie pracował i uczęszczał do wieczorowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn. Szkołę tę ukończył z tytułem inżyniera mechanika. W czasie wolnym Julian Lange udzielał się w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół” w Berlinie, gdzie pełnił funkcje kierownicze, był założycielem i reorganizatorem licznych kół „Sokoła”, które działały pod zaborem pruskim. „Sokół” był organizacją paramilitarną, która skupiała Polaków i przygotowywała ich do przyszłej walki o Polskę pod pozorem ćwiczeń gimnastycznych.

W 1910 roku Julian Lange przeprowadził się do Poznania, gdzie kierował tajnymi drużynami sokolimi, a na co dzień pełnił funkcje kierownicze w Zakładach Hipolita Cegielskiego. W „Sokole” pełnił funkcje naczelnika oraz zastępcy naczelnika II Okręgu w Poznaniu, a w 1912 r. wprowadził tajne zajęcia wojskowe i ćwiczenia polowe dla młodzieży. Lange był współautorem „Podręcznika gimnastyki na przyrządach” oraz autorem licznych publikacji w piśmie „Sokół”. Po przyjeździe do Poznania Julian Lange bardzo szybko związał się z Puszczykowem. W roku 1911 przy ulicy Cienistej w Puszczykowie pod kierownictwem druha Juliana Lange zorganizowano „Popisy w Letnisku”, odbyły się liczne konkurencje m.in. bieg na tysiąc metrów, skok w dal, turniej tenisowy. Podczas I wojny światowej Lange kierował wojskową bazą samochodową i wykorzystywał swoją funkcję do nabywania rosyjskich karabinów i amunicji uzbrajając w ten sposób tajne polskie oddziały bojowe w Poznaniu i okolicy.

Julian Lange wstąpił do tajnej Tymczasowej Komendy Straży Obywatelskiej 7 października 1918 r. i został wybrany naczelnym komendantem tej organizacji, a następnie w dniu 27 listopada 1918 r. stał się naczelnym komendantem Straży Ludowej. Oddziały Straży Ludowej zabezpieczały Sejm Dzielnicowy, który odbył się w Poznaniu na początku grudnia 1918 roku oraz przyjazd Ignacego Paderewskiego do Poznania 26 grudnia 1918 roku. Władze niemieckie chciały przeszkodzić w przyjeździe Ignacego Paderewskiego, który znajdował się wtedy pod jednym z miast niemieckich, do Poznania. Jednak Polacy chcieli przywitać Paderewskiego w Poznaniu, który został na tę okazję ozdobiony biało-czerwonymi flagami. Przyjazd przyszłego premiera Polski wyglądał następująco: „Wreszcie nadjechał pociąg. Od razu spontanicznie odezwały się niemilkące okrzyki. Niech żyje, niech żyje! W tej samej chwili na dworcu pogasty wszystkie światła. Ale tysiące pochodni polskich rozświetliły i plac przed dworcem i perony. Z wagonu salonowego wysiadł Paderewski z żoną [...] Komendant dworcowy chciał przeszkodzić w wysiadaniu, ale naczelnik Straży Ludowej p. Lange dobył szabli i zakomenderował na swoich ludzi. Wobec tego komendant cofnął się”. Straż Ludowa z Julianem Lange na czele zabezpieczała przejazd Ignacego Paderewskiego do poznańskiego Bazaru oraz jego pobyt w Bazarze. Właśnie pod Bazarze, w okolicy placu Wolności, doszło do wybuchu Powstania Wielkopolskiego. W chwili wybuchu powstania Straż Ludowa liczyła sobie 5 tysięcy częściowo uzbrojonych członków. Julian Lange 27 grudnia brał udział w pertraktacjach z Niemcami w gmachu Prezydium Policji w Poznaniu, a 28 grudnia w ataku na koszarzy saperów na Wildzie.

Julian Bolesław Lange został mianowany 9. stycznia 1919 roku naczelnym komendantem Straży Ludowej na Poznańskie i Pomorze. Po zakończeniu działań powstańczych w maju 1919 roku zorganizował Obronę Krajową, która liczyła 120 tysięcy członków, i dowodził nią. Udzielał się w organizacjach kombatanckich. W Puszczykowie zamieszkał w latach międzywojennych, a po klęsce Polski w Wojnie Obronnej w 1939 roku schronił się w Puszczykowie przy ul. Lipowej 13 w willi Leona Drygasa, gdzie mieszkał aż do czasu wygnania rodziny Drygasów do Generalnego Gubernatorstwa w 1940 roku. Ukrywał się pod pseudonimem Leon Bräulich. Po zakończeniu II wojny światowej zamieszkał w mieszkaniu przy ulicy Poznańskiej 11. Udzielał się w Związku Weteranów Powstań Wielkopolskich, z koła Puszczykowo.

Julian Bolesław Lange zmarł 9. czerwca 1954 r. w Puszczykowie i został pochowany na miejscowym cmentarzu. Rodzina zlikwidowała mieszkanie po nim. Postać Juliana Lange w Puszczykowie była przypominana przez ks. Kazimierza Pielatowskiego i Ninę Kubzdełę. Grobem Juliana Lange w PRL-u opiekowali się powstańcy wielkopolscy, a w latach 80. XX w. nagrobek odnowiono z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Puszczykowa i WPN. W Puszczykówku przemianowano ulicę Sporną na ulicę Juliana Langego. W 2010 roku nastąpiło kolejne odnowienie nagrobku Juliana Lange z inicjatywy społecznej i przy pomocy samorządu.

Maciej Krzyżański
członek Komisji Historycznej

STANISŁAW ZYCH – OCHOTNIK Z ROMANOWA

Stanisław Zych urodził się 30 sierpnia 1899 roku w Romanowie pow. Krotoszyn. Była to gospodarska rodzina, bardzo liczna, gdyż Staś miał aż sześciu braci i siostrę. O patriotycznej i katolickiej atmosferze niech świadczy to, że na wieść o niepodległej już Polsce oraz wybuchu pod zaborem pruskim powstania w Wielkopolsce kilku braci, w tym również 19-letni Stanisław, ochotniczo wstąpili w szeregi Powstańców.

Stanisław walczył na południowym froncie, zdobywał Krotoszyn, walczył o wyzwolenie Zdun i Miejskiej Górki, a po zwycięskim finale Powstania pozostał w wojsku. Pełnił służbę m.in. w podkaliszkim Szczypiornie, Skalmierzycach i Kaliszu, a także w składzie 70 p.p. z Pleszewa był w Ostrzeszowie, Szklarcze Przygodzkiej i Parzynowskiej, w Czarnolasie i Odolanowie. To wówczas był powiat ostrowski, ale np. 20 stycznia 1920 r. uczestniczył w odzyskaniu i obsadzeniu przez Polaków naszego Rawicza, potem służył w Lesznie.

Okres 27 stycznia – 20 czerwca 1920 roku powstaniec spędził na froncie wojny bolszewickiej, a zraniony w walce przebywał przez pewien czas w szpitalu w Lidzie.

Wspominając losy powstańca, należy również wspomnieć o rodzinie żony Stanisława Zycha. Otóż w roku 1918 – po wyjściu z Buku do Poznania grupy powstańców – matka p. Ludwika, Antonina Kaźmierowska uszyła duży sztandar z czerwonego materiału i na nim wyhaftowała nasze Godło, dużego białego orła. Dokonała tego w zaledwie w ciągu kilku tygodni, a sztandar ten zawisł na najwyższym wówczas obiekcie w Buku, czyli na kominie miejscowej gorzelni.

Takie było spotkanie mieszkańców miasta z polskimi barwami po ponad wiekowej pruskiej niewoli.

Sztandar ten jest obecnie eksponatem w Wielkopolskim Muzeum Wojskowym w Poznaniu, gdzie został ofiarowany w 1981 roku przez rodzinę Zychów.

Stanisław Zych po przejściu 20 maja 1922 roku do rezerwy, podjął się obowiązków rządcy w majątkach ziemskich. Tak minęło mu kilkanaście lat. W kwietniu 1929 roku ożenił się z Ludwiką Kaźmierowską i w miarę upływu czasu rodzina powiększyła się o trzy córki i jednego syna. Zamieszkali w Lesznie i tam zastała powstańca II wojna światowa. Zmobilizowany st. szer. Stanisław Zych znowu został żołnierzem, by bronić napađniętej Ojczyzny. Walczył nad Bzurą, w lasach kampinoskich, bronił Warszawy i tam został wzięty do niewoli. Polskich jeńców pędził okupant pieszo m.in. przez Leszno do obozu jenieckiego pod Międzyrzeczem. Wieść o tym, że przez Leszno przechodzą jeńcy rozeszła się szybko po całym mieście ludzie wyszli, by ich zobaczyć, podać coś ciepłego do zjedzenia lub dodatkowe okrycie przed nadchodzącą zimą. Poszła także p. Ludwika Zych i spotkała wśród jeńców swojego męża. Wróciła prędko do domu, by zabrać zimowy płaszcz i podać go mężowi.

Płaszcz ten zawierał wielką tajemnicę o której jeniec nie wiedział. W czasie okupacji, kiedy najeźdźcy karali za wszystko co wiązało się z polskością, trzeba było znaleźć w miarę bezpieczny schowek dla wykonanego przed laty przez matkę p. Ludwika Zych sztandaru z wyhaftowanym białym orłem. Sztandar został wszyty w płaszcz p. Stanisława, złożony i wsunięty między materiał i podszewkę na plecach. Szczęście, że wyhaftowany orzeł nie był wypukły, sztandar „utożył się” i „przemieszkiał” razem z jeńcem cały okres pobytu w stalagu nie wykryty przez Niemców.

Jeniec wrócił z obozu w sierpniu 1940 roku, ale w Lesznie nie było dla niego bezpiecznie, więc trzeba się było wyprowadzić w okolice Śremu. Tam przyszło wyzwolenie spod okupacji hitlerowskiej, a od roku 1948 rodzina zamieszkała w Puszczykowie.

Stanisław szybko znalazł sobie miejsce w puszczykowskim życiu społecznym. Był m.in. członkiem władz naszego GS, po-

tem PSS, był radnym, działał w środowisku puszczykowskich powstańców. Za swoją działalność był wielokrotnie wyróżniany. Był uznany „Weteranem Powstania” (numer 17394), otrzymał Odznakę grunwaldzką (1947 rok), medal „za Warszawę 1939-1945” (1947), „Medal Zwycięstwa i Wolności” (1947), „Wielkopolski Krzyż Powstańczy” (1958), a także inne wyróżnienia regionalne i branżowe, natomiast inne dyplomy, nagrody, czy pochwały na piśmie trudno zliczyć.

W roku 1971 Stanisława Zycha spotkała szczególna nagroda – w uznaniu za udział w Powstaniu Wielkopolskim został awansowany do stopnia podporucznika.

Był w Puszczykowie najstarszym wiekiem powstańcem, żył blisko 99 lat. Zmarł jako ostatni puszczykowski powstaniec, został pochowany na puszczykowskim cmentarzu w mogile oznaczonej P205, leży razem z żoną. Przeżyli wspólnie, zgodnie ponad pół wieku.

Z licznej rodziny Zychów nikogo już nie ma na tym świecie, zmarły również trzy córki i syn. Zostało już tylko następne pokolenie spokrewnionych i im pozostała pamięć o przeszłości rodziny.

mąż Danuty z Zychów Wesotowskiej

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

SPOTKANIA Z HISTORIA

„Tajemnice Enigmy.”

23.04.2018R.

poniedziałek, godz. 17.30

PROWADZĄCY | dr Marek Grajek

MIEJSCE | Biblioteka Miejska ul. Rynek 15

WSTĘP WOLNY

PUSZCZYKOWO

BIBLIOTEKA
MIEJSKA
im. M. Musierowicz
CENTRUM
ANIMACJI
KULTURY